

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

Λειτουργία Δημοτικής Επιτροπής

Αριθμός Εγκυκλίου: 303

Α.Π.: 30971-02-04-2024

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	2
Εισαγωγή	4
1. Νέο συλλογικό όργανο διοίκησης	4
2. Αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής	4
A. Θέματα Συγκρότησης και Σύνθεσης της Επιτροπής	5
1. Συγκρότηση της Επιτροπής	5
2. Σύνθεση της Επιτροπής	6
B. Σύγκληση δημοτικής επιτροπής	7
1. Τρόποι συνεδρίασης	7
2. Αρμοδιότητα και τρόποι σύγκλησης	8
3. Σύγκληση κατόπιν αιτήματος του ενός τρίτου (1/3) των μελών του συμβουλίου	8
Γ. Πρόσκληση σε συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής	9
1. Περιεχόμενο της πρόσκλησης	9
2. Κοινοποίηση της πρόσκλησης	10
3. Αποδέκτες της πρόσκλησης	11
Δ. Συνεδρίαση	11
1. Δημοσιότητα συνεδριάσεων	11
2. Απαρτία	12
3. Συζήτηση	12
4. Λήψη απόφασης	14
5. Παραδείγματα λήψης αποφάσεων	15
Ε. Κατεπείγοντα θέματα	17
1. Θέματα με κατεπείγον χαρακτήρα	17
2. Κατεπείγουσα πρόσκληση	17
3. Εκτός ημερησίας διάταξης εισαγωγή θεμάτων	18

ΣΤ. Τηλεδιάσκεψη - Μεικτή συνεδρίαση.....	18
Ζ. Πρακτικά Συνεδριάσεων	19
1. Τήρηση Πρακτικών.....	19
2. Υπογραφή και περιεχόμενο των πρακτικών	20
3. Πρόσβαση στα πρακτικά	21
Η. Απόφαση Δημοτικής Επιτροπής	22
1. Κατάρτιση απόφασης	22
2. Δημοσίευση απόφασης.....	23
3. Αποστολή στον Επόπτη Ο.Τ.Α.....	24
Παράρτημα Α΄:	26
Υπόδειγμα πρακτικού συνεδρίασης δημοτικής επιτροπής	26
Παράρτημα Β΄:	29
Υπόδειγμα απόφασης δημοτικής επιτροπής	29
Παράρτημα Γ΄:	32
Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής	32
Παράρτημα Δ΄: Νομοθεσία	39

Εισαγωγή

1. Νέο συλλογικό όργανο διοίκησης

Η δημοτική επιτροπή αποτελεί το νέο **συλλογικό όργανο διοίκησης** του δήμου το οποίο ασκεί τις αρμοδιότητες της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής, οι οποίες από την 1η Ιανουαρίου 2024 καταργήθηκαν¹. Η δημοτική επιτροπή συγκροτείται και λειτουργεί για συγκεκριμένη θητεία, τριάντα (30) μηνών, σε όλους τους δήμους, μετά από τη διεξαγωγή των δημαιρεσιών.² Συγκεκριμένα, τα μέλη της δημοτικής επιτροπής εκλέγονται **κατά το πρώτο έτος της δημοτικής περιόδου** και κατά το τρίτο έτος αυτής.³

Στην παρούσα εγκύκλιο αναπτύσσεται μια σειρά θεμάτων που άπτονται όλων των πτυχών λειτουργίας της ως άνω επιτροπής και καταβάλλεται προσπάθεια να απαντηθούν ερωτήματα που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία της, καθώς και να παρουσιαστούν δόκιμοι τρόποι χειρισμού αυτών. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, εναπόκειται στην εκάστοτε επιτροπή να αποφασίζει, εντός του οριοθετημένου νομοθετικού πλαισίου, τον ειδικότερο τρόπο λειτουργίας της, βάσει του κανονισμού της⁴.

2. Αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημοτική επιτροπή ασκεί από τη νέα αυτοδιοικητική περίοδο, το σύνολο των αρμοδιοτήτων των ανωτέρω επιτροπών, δηλαδή της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής,⁵ έχει ως κύριο αντικείμενο⁶ την παρακολούθηση της εφαρμογής της δημοτικής πολιτικής και του επιχειρησιακού σχεδίου του δήμου,⁷ τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του,⁸ καθώς και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων,⁹ ασκώντας αποφασιστικές, ελεγκτικές, συντονιστικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες. Ακόμη, πλέον των προαναφερθεισών αρμοδιοτήτων, αποφασίζει και για όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 74Α του ν. 3852/2010.

Επισημαίνεται ότι, σε δήμους με πληθυσμό κάτω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, στους οποίους οι αρμοδιότητες της επιτροπής ποιότητας ζωής ασκούσαν από το δημοτικό συμβούλιο, από τη νέα αυτοδιοικητική περίοδο, ασκούνται από τη δημοτική επιτροπή.¹⁰

¹ Άρθρο 26, παρ. 1, πρώτο εδάφιο του ν. 5056/2023.

² Άρθρο 3 του ν. 4804/2021 ([Α' 90](#)) και άρθρο 74 του ν. 3852/2010 ([Α' 87](#)).

³ Άρθρο 74, παρ. 2, πρώτο εδάφιο του ν. 3852/2010. Το τρίτο έτος της δημοτικής περιόδου το δημοτικό συμβούλιο θα συγκληθεί για την εκλογή μελών της δημοτικής επιτροπής την Τετάρτη, 1 Ιουλίου 2026.

⁴ Σε αντιστοιχία με: το άρθρο 72, παρ. 1α του ν. 3852/2010 αναφορικά με την οικονομική επιτροπή και 73 παρ. 1γ του ιδίου νόμου, αναφορικά με την επιτροπή ποιότητας ζωής, τα οποία συνεχίζουν να ισχύουν. Τον κανονισμό λειτουργίας της δημοτικής επιτροπής καταρτίζουν τα μέλη της δημοτικής επιτροπής, δηλώνοντας με το τρόπο αυτόν την ανάδειξη αυτοτελούς χειρισμού των θεμάτων λειτουργίας που τους απασχολούν.

⁵ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 74Α του ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του ν. 5056/2023 ([Α' 163](#)).

⁶ Άρθρα 72 και 74Α παρ. 1 του ν. 3852/2010.

⁷ Αντικείμενο της εκτελεστικής επιτροπής, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 3852/2010.

⁸ Αντικείμενο της οικονομικής επιτροπής, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010.

⁹ Αντικείμενο της επιτροπής ποιότητας ζωής, όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 3852/2010.

¹⁰ Άρθρο 26, παρ. 1, δεύτερο εδάφιο του ν. 5056/2023.

Η καταγραφή των αρμοδιοτήτων της δημοτικής επιτροπής (βλ. Παράρτημα Γ') στις ανωτέρω διατάξεις δεν είναι εξαντλητική, καθότι υφίστανται ειδικότερες διατάξεις στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο (νόμοι, προεδρικά διατάγματα και κανονιστικές αποφάσεις), με τις οποίες απονέμονται αρμοδιότητες στην εκτελεστική επιτροπή ή την οικονομική επιτροπή ή την επιτροπή ποιότητας ζωής. **Εξ αυτών των λόγων, δέον στο Προοίμιο των αποφάσεων να μνημονεύονται οι διατάξεις που αποτελούν τη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης.**

Πέραν των ανωτέρω, επισημαίνονται οι ακόλουθες διατάξεις που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της δημοτικής επιτροπής:

- Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, με απόφασή του που λαμβάνεται με τη απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, να μεταβιβάζει στη δημοτική επιτροπή αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό τους.¹¹
- Η δημοτική επιτροπή, με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την **απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της**, μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.¹²
- Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την **απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου** των μελών του, να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής.¹³
- Το δημοτικό συμβούλιο είναι αρμόδιο να λάβει απόφαση για όλα τα θέματα ημερήσιας διάταξης που περιλαμβάνονται στις προσκλήσεις¹⁴ της δημοτικής επιτροπής, αν μετά από δύο (2) συνεχείς συνεδριάσεις η δημοτική επιτροπή δεν έχει απαρτία ή αν δε συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων για τη λήψη απόφασης¹⁵.

Οφείλει να επισημανθεί ότι το δημοτικό συμβούλιο έχει αρμοδιότητα για κάθε θέμα του δήμου, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου (π.χ. δημοτική επιτροπή) ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε στη δημοτική επιτροπή.¹⁶

A. Θέματα Συγκρότησης και Σύνθεσης της Επιτροπής

1. Συγκρότηση της Επιτροπής

Η συγκρότηση της δημοτικής επιτροπής και η διαδικασία εκλογής μελών της, καθώς και αναπλήρωσης αυτών, αναλύονται ειδικότερα στην εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών υπ' αρ. 1328/α.π.110575/2023 (Α.Δ.Α.: [9ΖΕΓ46ΜΤΛ6-ΙΜ7](#)).

Όμως κρίνεται σκόπιμο, στο σημείο αυτό, να επισημανθεί κάτωθι η πρόσφατη προσθήκη στη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί εκλογής αντιπροέδρου δημοτικής επιτροπής.

¹¹ Άρθρο 65, παρ. 6 του ν. 3852/2010.

¹² Άρθρο 72, παρ. 4 του ν. 3852/2010.

¹³ Άρθρο 72, παρ. 2 του ν. 3852/2010.

¹⁴ Οι συνεχείς προσκλήσεις μπορεί να αφορούν σε τακτική, έκτακτη ή ειδική συνεδρίαση.

¹⁵ Άρθρο 75, παρ. 1 του ν. 3852/2010.

¹⁶ Άρθρο 65, παρ. 1 του ν. 3852/2010.

Η εκλογή του αντιπροέδρου πραγματοποιείται, με φανερή ψηφοφορία, στην πρώτη συνεδρίαση¹⁷ της δημοτικής επιτροπής, η οποία λαμβάνει χώρα μετά από τη διενέργεια των δημαρεισίων για την εκλογή των μελών της. Ο υποψήφιος αντιπρόεδρος προέρχεται από τη μειοψηφία, σύμφωνα με τα ειδικότερα στο κεφάλαιο 3 της ως άνω σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών. Όμως, αν για οποιοδήποτε λόγο δεν γίνει αποδεκτό το αξίωμα του αντιπροέδρου από μέλος της μειοψηφίας ή αυτός παραιτηθεί από το αξίωμα του αντιπροέδρου και δεν γίνει αποδεκτό το αξίωμα από άλλο μέλος της μειοψηφίας, τότε εκλέγεται αντιπρόεδρος μέλος της δημοτικής επιτροπής που προέρχεται από την πλειοψηφία.¹⁸ Σε κάθε περίπτωση και **μέχρι την πλήρωση της θέσης του αντιπροέδρου, η δημοτική επιτροπή λειτουργεί νόμιμα, καθώς δεν θίγεται η συγκρότησή της.** Στην ίδια συνεδρίαση, μετά την εκλογή ή μη του αντιπροέδρου, μπορεί η δημοτική επιτροπή να συζητήσει, τα τυχόν, εκτός ημερήσιας διάταξης θέματα και κατόπιν τα υπόλοιπα θέματα που έχουν περιληφθεί στην πρόσκληση του προέδρου της.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι η παραίτηση αντιδημάρχου από την ιδιότητά του, ως προέδρου της δημοτικής επιτροπής, υποβάλλεται γραπτώς στον δήμαρχο που τον όρισε¹⁹ και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης στο πρωτόκολλο της οικείας υπηρεσίας. Στη περίπτωση αυτή, **προς διασφάλιση της απρόσκοπτης συνέχισης της λειτουργίας της δημοτικής επιτροπής και προκειμένου η τελευταία να έχει νόμιμη συγκρότηση, ο δήμαρχος αναλαμβάνει εκ του νόμου το αξίωμα, μέχρι τον - τυχόν - ορισμό νέου αντιδημάρχου ως προέδρου της δημοτικής επιτροπής.**²⁰

2. Σύνοψη της Επιτροπής

Σύμφωνα με γενική αρχή του διοικητικού δικαίου²¹ για τη νόμιμη **σύνοψη** συλλογικού οργάνου της διοίκησης απαιτείται:

α) η εξασφάλιση της δυνατότητας συμμετοχής όλων των τακτικών μελών, καθώς και των αναπληρωματικών, εάν υπάρχουν, για την περίπτωση κωλύματος των πρώτων, με την έγκαιρη πρόσκλησή τους, η οποία πρέπει να αποδεικνύεται με στοιχεία προγενέστερα της συνεδρίασης²²,

β) η παρουσία στη συνεδρίαση των μελών που απαιτούνται για τη νόμιμη απαρτία,

γ) η αμερόληπτη συμμετοχή των μελών στη λήψη απόφασης,

δ) η πρόσκληση στις συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν δημοτική κοινότητα ή δημοτικές κοινότητες του δήμου, υποχρεωτικά των προέδρων των συμβουλίων ή των προέδρων των αντίστοιχων δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν τον λόγο.

¹⁷ Η πρώτη συνεδρίαση μπορεί να είναι είτε τακτική είτε έκτακτη.

¹⁸ Προσθήκη/ τροποποίηση, με την παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 5083/2024 (Α' 12).

¹⁹ Άρθρο 39, παρ. 3 του ν. 4804/2021.

²⁰ Ομοίως ισχύει, και σε περίπτωση παραίτησης αντιδημάρχου από τη θέση του ή σε περίπτωση λήξης της θητείας του αντιδημάρχου ή σε περίπτωση αυτοδίκαιης έκπτωσης, λόγω ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής του αντιδημάρχου από την παράταξη του δημάρχου.

²¹ ΣτΕ 327/2012, σκ. 7.

²² Συνεπώς, εάν προσκληθούν νόμιμα τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της δημοτικής επιτροπής, αλλά κάποια από αυτά δεν παραστούν, υπάρχει νόμιμη σύνοψη της δημοτικής επιτροπής και εάν υφίσταται η νόμιμη απαρτία, τότε μπορεί να συνεδριάσει. Έτσι, π.χ. σε Δημοτική Επιτροπή με επτά (7) μέλη, αν προσκληθούν νόμιμα ο πρόεδρος, και τα έξι (6) αμετά μέλη με τους αναπληρωματικούς τους, και παρευρεθούν τα τέσσερα (4) μέλη, τότε η συνεδρίαση έχει απαρτία και μπορεί να αρχίσει τις εργασίες της.

Εάν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α), β) και δ), τότε υφίσταται μη ορθή σύνθεση του οργάνου και οι εκδοθείσες πράξεις της δημοτικής επιτροπής κατά τη συγκεκριμένη συνεδρίαση είναι ακυρώσιμες, τυγχάνουν δηλαδή ακύρωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 225 επ. του ν. 3852/2010. Εάν δεν συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης γ), η απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη, δηλαδή δεν παράγει καμία έννομη συνέπεια (εκτελεστότητα) και δεν φέρει το τεκμήριο της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων - επιτρέπεται δηλαδή ο παρεμπόδιων έλεγχος επ' αυτής, επ' ευκαιρίας ελέγχου νομιμότητας επιγενόμενης πράξης που στηρίζεται σε αυτή.

Επισημαίνεται ότι η δημοτική επιτροπή λειτουργεί νόμιμα και με ελλιπή σύνθεση, η οποία όμως δεν μπορεί να περιλαμβάνει μέλη λιγότερα από όσα απαιτείται για να έχουν απαρτία, αν δημοτικοί σύμβουλοι αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν, ή τεθούν σε αργία, ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές έδρες να συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με αναπλήρωση ή με εκλογές, ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.²³

Στη συνεδρίαση της επιτροπής καλούνται - πλέον των τακτικών και αναπληρωματικών μελών - χωρίς δικαίωμα ψήφου και οι δημοτικοί σύμβουλοι που έχει ορίσει το δημοτικό συμβούλιο από παρατάξεις της μειοψηφίας που δεν εκπροσωπούνται στην επιτροπή²⁴, είτε γιατί δεν έχουν εκλέξει κανένα τακτικό ή αναπληρωματικό μέλος, είτε γιατί έχουν εκλέξει αναπληρωματικό μέλος το οποίο όμως στη συγκεκριμένη συνεδρίαση δεν εκπροσωπείται εν τοις πράγμασι.

Σημειώνεται ότι **η εν τοις πράγμασι εκπροσώπηση στην επιτροπή αναπληρωματικού μέλους συνίσταται στο δικαίωμα λόγου και ψήφου** που έχει το αναπληρωματικό μέλος, όταν καλείται να αναπληρώσει τακτικό μέλος.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, η εφαρμογή της διάταξης είναι δυνατή για το δημοτικό συμβούλιο, αλλά προκρίνεται η υλοποίησή της για λόγους ευρείας δημοσιότητας, διαφάνειας και συμμετοχικότητας στη λειτουργία της δημοτικής επιτροπής.

B. Σύγκληση δημοτικής επιτροπής

1. Τρόποι συνεδρίασης

Η δημοτική επιτροπή είναι δυνατόν να συγκαλείται και να συνεδριάζει με τους ακόλουθους τρόπους²⁵:

- *δια ζώσης*, κατά κανόνα²⁶ στο κατάστημα της έδρας του δήμου,
- *με τηλεδιάσκεψη*, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- *με μεικτό τρόπο*, δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη.

²³ Άρθρο 40, παρ. 11 του ν. 4804/2021.

²⁴ Άρθρο 74, παρ. 10 του ν. 3852/2010.

²⁵ Άρθρο 75, παρ. 7, πρώτο εδάφιο του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 55 του ν. 5083/2024.

²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 75, παρ. 7, δεύτερο εδάφιο του ν. 3852/2010, «Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.».

Μία (1) τουλάχιστον συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής το μήνα²⁷ διεξάγεται υποχρεωτικά δια ζώσης, με εξαίρεση τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους.²⁸

2. Αρμοδιότητα και τρόποι σύγκλησης

Η σύγκληση²⁹ της δημοτικής επιτροπής σε συνεδρίαση πραγματοποιείται, με την έκδοση πρόσκλησης από τον πρόεδρο αυτής, στην οποία αναγράφονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει:

- α. ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής,
- β. ο δήμαρχος³⁰,
- γ. το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της.

Η αρμοδιότητα σύγκλησης, στην οποία περιλαμβάνεται και ο καθορισμός του τρόπου σύγκλησης της δημοτικής επιτροπής, αποτελεί βασικό καθήκον του προέδρου της³¹, ο οποίος οφείλει να λαμβάνει υπόψη την εύρυθμη λειτουργία της δημοτικής επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση, για να λαμβάνει αποφάσεις η δημοτική επιτροπή, πρέπει τα μέλη της να καλούνται σε ορισμένη ημέρα και ώρα για να συζητήσουν και να αποφανθούν για τα θέματα της δημοτικής επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο (2) συνεχείς φορές να καλέσει τη δημοτική επιτροπή σε συνεδρίαση, αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα³² και τυγχάνουν εφαρμογής τα οριζόμενα στα άρθρα 233 και 234 του ν. 3852/2010³³ περί πειθαρχικής ευθύνης και πειθαρχικής διαδικασίας.

3. Σύγκληση κατόπιν αιτήματος του ενός τρίτου (1/3) των μελών του συμβουλίου

8

Στην περίπτωση σύγκλησης της δημοτικής επιτροπής κατόπιν αιτήματος του 1/3 των μελών της, επισημαίνεται ότι θα πρέπει προηγουμένως να έχει υποβληθεί γραπτή αίτηση προς τον πρόεδρο αυτής υπογεγραμμένη από το 1/3 των μελών³⁴, ανεξαρτήτως παράταξης, και με ρητή

²⁷ Ο μήνας υπολογίζεται ημερολογιακά, δηλαδή το μήνα Φλεβάρη μία (1) τουλάχιστον συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής διεξάγεται υποχρεωτικά δια ζώσης, με εξαίρεση τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους.

²⁸ Άρθρο 75, παρ. 7, τρίτο εδάφιο του ν. 3852/2010. Επισημαίνεται ότι στις συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής δεν υπάρχει δυνατότητα δια περιφοράς συνεδρίασης.

²⁹ Άρθρο 75, παρ. 5 του ν. 3852/2010.

³⁰ Στην περίπτωση που πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής είναι ο οριζόμενος, κατά την παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010, Αντιδήμαρχος.

³¹ Σημειώνεται ότι **δεν μπορεί να εκδώσει πρόσκληση ο αντιπρόεδρος** της δημοτικής επιτροπής του οποίου τα καθήκοντα περιορίζονται στο να προεδρεύει στη συνεδρίαση, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου (άρθρο 75, παρ. 2 του ν. 3852/2010). Επιπλέον, δεν μπορεί να εκδώσει πρόσκληση το αναπληρωματικό μέλος από την παράταξη της πλειοψηφίας που αναπληρώνει τον δήμαρχο, καθώς η αναπλήρωση αφορά όπως ρητά αναφέρει η διάταξη νόμου τη συμμετοχή στη δημοτική επιτροπή. Περίπτωση που εκδίδεται πρόσκληση από άλλο, πλην του προέδρου, πρόσωπο, είναι η περίπτωση σύγκλησης από το 1/3 των μελών της δημοτικής επιτροπής, όπως αναλύεται στην οικεία ενότητα.

³² Τελευταίο εδάφιο παρ. 5 άρθρου 75 ν. 3852/2010.

³³ Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 238 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., εξακολουθούν να ισχύουν τα άρθρα 233, 234 και 235 του ν. 3852/2010, ως είχαν πριν τη δημοσίευση του ν. 4555/2018 (Α' 133). Κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα, σύμφωνα και με την παρ. 3 του άρθρου 64 του ν. 4954/2022 (Α' 136), τις αρμοδιότητες του Ελεγκτή Νομιμότητας ασκεί ο Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

³⁴ Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του

αναφορά των προς συζήτηση θεμάτων. Ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής, πριν την πάροδο έξι (6) ημερών από την υποβολή της αίτησης, καλεί τα μέλη σε συνεδρίαση για τη συζήτηση των αιτούμενων θεμάτων. Σημειώνεται ότι η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί και μετά την έκτη ημέρα, αρκεί η πρόσκληση να έχει εκδοθεί και επιδοθεί εντός της ως άνω εξαήμερης προθεσμίας. Στην δε εν λόγω πρόσκληση είναι δυνατόν να προστεθούν και άλλα θέματα στην ημερήσια διάταξη προς συζήτηση.

Αν η δημοτική επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης για τη συζήτηση των αιτούμενων θεμάτων, στην περίπτωση δηλαδή υπέρβασης της ως άνω προθεσμίας³⁵, η δημοτική επιτροπή μπορεί να συνέλθει σε συνεδρίαση, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση, και να αποφασίσει για τα θέματα, για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της. Τα ίδια πρόσωπα που αιτήθηκαν τη σύγκλησή της, φέρουν και την ευθύνη για τη σχετική εισήγηση ενώπιον της δημοτικής επιτροπής. Ωστόσο, αίτημα για θέμα, για το οποίο εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της δημοτικής επιτροπής δεν μπορεί να υποβληθεί πριν την παρέλευση διμήνου από την έκδοση της απορριπτικής απόφασης, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.³⁶ Κατά τα λοιπά, η συνεδρίαση που έχει προκληθεί από το ένα τρίτο (1/3) των μελών της δεν διαφοροποιείται από οποιαδήποτε άλλη συνεδρίαση.

Γ. Πρόσκληση σε συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής

1. Περιεχόμενο της πρόσκλησης

Προκειμένου η δημοτική επιτροπή να συνεδριάζει νόμιμα και να λαμβάνει αποφάσεις για τα θέματα αρμοδιότητάς της, πρέπει να προσκαλούνται όλα τα μέλη της. Η πρόσκληση εκδίδεται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής και δημοσιεύεται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου.³⁷ Η πρόσκληση πρέπει να φέρει τον τίτλο «δημοτική επιτροπή», αριθμό πρωτοκόλλου, χρονολογία, όνομα και υπογραφή του προέδρου.

Στην πρόσκληση αναγράφονται:

α) ο τόπος της συνεδρίασης

Η δημοτική επιτροπή στις δια ζώσης συνεδριάσεις συνεδριάζει, κατά κανόνα, στο δημοτικό κατάστημα της έδρας του δήμου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να αποφασίζει, με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της, να συνεδριάζει σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.³⁸ Οι συνεδριάσεις της είναι κατά κανόνα δημόσιες.

Με πλειοψηφία, ωστόσο, των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση που απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.³⁹ Στην περίπτωση που η συνεδρίαση δεν λαμβάνει χώρα διά ζώσης, στην πρόσκληση αντί τόπου αναφέρεται ο τρόπος πραγματοποίησης της συνεδρίασης, δηλαδή είτε με μεικτό τρόπο είτε με τηλεδιάσκεψη.

ημίσεως (0,5). Επομένως, σε Επιτροπές με πέντε (5) μέλη πρέπει να αιτηθούν τη σύγκληση δύο (2) μέλη, σε 7μελή δύο (2) μέλη και σε 9μελή τρία (3) μέλη.

³⁵ Η προθεσμία των έξι (6) ημερών δεν είναι ενδεικτική, αλλά αποκλειστική.

³⁶ Άρθρο 75, παρ. 5, τρίτο εδάφιο του ν. 3852/2010.

³⁷ Άρθρο 75, παρ. 6 του ν. 3852/2010.

³⁸ Άρθρο 75, παρ. 7, δεύτερο εδάφιο του ν. 3852/2010.

³⁹ Άρθρο 75, παρ. 7, τέταρτο εδάφιο του ν. 3852/2010.

β) ο χρόνος (ημερομηνία και ώρα)

Ο καθορισμός της ημερομηνίας και της ώρας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του προέδρου της δημοτικής επιτροπής, ο οποίος και απευθύνει την πρόσκληση.⁴⁰ Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε οι συνεδριάσεις να διεξάγονται σε ημέρα και ώρα που διευκολύνει την πλειονότητα των μελών της δημοτικής επιτροπής⁴¹.

γ) τα θέματα της ημερήσιας διάταξης

Η ημερήσια διάταξη καταρτίζεται από τον πρόεδρο⁴² και περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, στην περίπτωση που πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής είναι ο οριζόμενος, κατά την παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010, αντιδήμαρχος. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια⁴³ και κατά σειρά προτεραιότητας συζήτησης.

Οι εισηγήσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης κρίνεται απαραίτητο να γνωστοποιούνται στα μέλη της δημοτικής επιτροπής, με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο έγκαιρα, προκειμένου αυτά να ενημερώνονται όσο το δυνατόν πληρέστερα επί των θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν και να είναι σε θέση να αποφασίσουν επ' αυτών. Εξίσου απαραίτητη είναι και η σχετική ενημέρωση των προέδρων των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων ή των προέδρων δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι καλούνται υποχρεωτικά στη συνεδρίαση, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την κοινότητά τους, προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους.⁴⁴

2. Κοινοποίηση της πρόσκλησης

Τα μέλη της δημοτικής επιτροπής, αμέσως μετά τη συγκρότηση της, οφείλουν να δηλώνουν στον πρόεδρο αυτής (δήμαρχο ή αντιδήμαρχο) την ηλεκτρονική τους διεύθυνση (e-mail). Η πρόσκληση σε συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής είναι έγγραφη και κοινοποιείται στα μέλη με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.⁴⁵ Αποδεικτικό της κοινοποίησης πρέπει να τηρείται στην υπηρεσία.

Η πρόσκληση γνωστοποιείται στα μέλη της δημοτικής **επιτροπής τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις, ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης**⁴⁶, χρονικό διάστημα επαρκές για την ενημέρωση και την προετοιμασία των συμβούλων για την επικείμενη συζήτηση. Στις ημέρες αυτές δεν περιλαμβάνεται η ημέρα της κοινοποίησης και η ημέρα της συνεδρίασης⁴⁷. Η προθεσμία των τριών (3) ημερών μπορεί, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, να

⁴⁰ ΣτΕ [1908/2002](#).

⁴¹ Επισημαίνεται ότι τα μέλη της δημοτικής επιτροπής που έχουν υπαλληλική ιδιότητα έχουν δικαίωμα άδειας από την εργασία τους, μόνο εάν η συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής διεξάγεται σε εργάσιμη ημέρα και ώρα.

⁴² Άρθρο 75, παρ. 3, πρώτο εδάφιο του ν. 3852/2010.

⁴³ Για παράδειγμα, δεν είναι σκόπιμο να αναγράφεται ως 5^ο θέμα ημερήσιας διάταξης το γενικόλογό «αιτήσεις - ανακοινώσεις». Βλ. ΣτΕ [1688/1982](#).

⁴⁴ Άρθρο 75, παρ.8 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4876/2021 ([Α' 251](#)).

⁴⁵ Επισημαίνεται ότι η πρόσκληση σε συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής είναι κατά κανόνα έγγραφη. Είναι, ωστόσο, δυνατή η κοινοποίηση της πρόσκλησης να γίνει και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο κατ' επιλογή του προέδρου (τηλεφώνημα, μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), εφόσον αυτό προβλέπεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Δημοτικής Επιτροπής.

⁴⁶ Άρθρο 75, παρ. 6 του ν. 3852/2010.

⁴⁷ Για παράδειγμα, αν μία πρόσκληση κοινοποιηθεί στα μέλη της δημοτικής επιτροπής ημέρα Παρασκευή, η συνεδρίαση θα πρέπει να έχει οριστεί το νωρίτερο για την ερχόμενη Τρίτη.

συμπύσσεται (βλ. αναλυτικά παρακάτω, στην ενότητα αναφορικά με την κατεπείγουσα συνεδρίαση).

Σημειώνεται ότι, αν, μετά την αποστολή της πρόσκλησης, προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας⁴⁸ για τους οποίους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η συνεδρίαση, είναι δυνατόν ο πρόεδρος να την αναβάλει ή ακόμα και να τη ματαιώσει, δεδομένου ότι, εφόσον έχει το δικαίωμα σύγκλησης της δημοτικής επιτροπής, συνακόλουθα έχει και το δικαίωμα αναβολής ή ματαίωσής της⁴⁹. Στην περίπτωση αυτή, ο πρόεδρος οφείλει να γνωστοποιεί την αναβολή ή τη ματαίωση της συνεδρίασης και να αναφέρει τους λόγους που την επιβάλλουν.

Στην περίπτωση της αναβολής, η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης, **άμεσα**, μετά την άρση των λόγων αναβολής, σε χρόνο που προσδιορίζει ο πρόεδρος, χωρίς να είναι απαραίτητο να τηρηθεί η προθεσμία των τριών (3) τουλάχιστον ημερών για τη γνωστοποίηση της πρόσκλησης. Στην περίπτωση της ματαίωσης, είναι απαραίτητη η έκδοση νέας πρόσκλησης.⁵⁰

3. Αποδέκτες της πρόσκλησης

Αποδέκτες της πρόσκλησης είναι υποχρεωτικά:

- όλα ανεξαιρέτως (τακτικά και αναπληρωματικά) τα μέλη της δημοτικής επιτροπής,^{51,52}
- οι πρόεδροι των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων άνω των διακοσίων (200) κατοίκων ή οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων έως διακοσίου (200) κατοίκους, όταν συζητούνται θέματα της κοινότητάς τους^{53,54}.

Επισημαίνεται ότι, αν κατά τη συνεδρίαση απουσιάσει μέλος το οποίο δεν έχει προσκληθεί ή δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως, η συνεδρίαση δεν είναι νόμιμη. Αν υπήρξαν πλημμέλειες ως προς την κλήτευση μέλους, το συλλογικό όργανο συνεδριάζει νομίμως, αν αυτό είναι παρόν και δεν αντιλέγει για την πραγματοποίηση της συνεδρίασης.

Δ. Συνεδρίαση

1. Δημοσιότητα συνεδριάσεων

Οι συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής είναι δημόσιες⁵⁵ και επομένως, πρέπει να διασφαλίζεται ότι όποιος πολίτης ή δημότης επιθυμεί, μπορεί να τις παρακολουθεί. Σε

⁴⁸ Όπως, για παράδειγμα, αδυναμία πρόσβασης λόγω καιρικών συνθηκών.

⁴⁹ Βλ. ΣτΕ [1881/2017](#), σκ. 9.

⁵⁰ Στην περίπτωση της ματαίωσης της συνεδρίασης, συντάσσεται πρακτικό.

⁵¹ Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, συμμετέχουν τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους (άρθρο 75, παρ. 2, τρίτο εδάφιο του ν. 3852/2010). Σε περίπτωση όμως που δεν υφίστανται αναπληρωματικά μέλη, η δημοτική επιτροπή συνεδριάζει νόμιμα, εφόσον συντρέχει η απαιτούμενη απαρτία.

⁵² Αν απουσιάζει ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής, αναπληρώνεται ως προς τη συμμετοχή του στη δημοτική επιτροπή από αναπληρωματικό μέλος της πλειοψηφίας κατά τη σειρά εκλογής τους. (άρθρο 75, παρ. 2, τέταρτο εδάφιο του ν. 3852/2010).

⁵³ Άρθρο 75 παρ. 8 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4876/2021.

⁵⁴ Σημειώνεται ότι οι πρόεδροι των συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων και οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων δεν αναπληρώνονται στο καθήκον τους από τους νόμιμους αναπληρωτές τους, όταν απουσιάζουν/κωλύονται.

⁵⁵ Άρθρο 75, παρ. 7 του ν. 3852/2010.

εξαιρετικές ωστόσο περιπτώσεις⁵⁶, η δημοτική επιτροπή μπορεί, όπως προαναφέρθηκε, να αποφασίσει αιτιολογημένα και με την ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών της ότι θα συνεδριάσει κεκλεισμένων των θυρών. Την απόφαση αυτή ανακοινώνει σε δημόσια συνεδρίαση που προηγείται της συνεδρίασης κεκλεισμένων των θυρών.

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που κατά τη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής παρευρίσκονται εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες, οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν το λόγο, η δημοτική επιτροπή δύναται να τους το επιτρέψει με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, κατά την έναρξη συνεδρίασης.⁵⁷ Σε περίπτωση που η απόφαση της δημοτικής επιτροπής επί του αιτήματος λόγου είναι απορριπτική, η συνεδρίαση συνεχίζεται παρουσία των αιτούντων, χωρίς ωστόσο να έχουν δικαίωμα λόγου.

2. Απαρτία

Για να είναι νόμιμη η συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής και προκειμένου αυτή να λαμβάνει έγκυρες αποφάσεις, είναι απαραίτητο να παρευρίσκεται στη συνεδρίαση ένας ελάχιστος αριθμός μελών (απαρτία). Η δημοτική επιτροπή για να έχει απαρτία πρέπει τα **παρόντα μέλη να είναι περισσότερα από τα απόντα**.⁵⁸ Η απαρτία λαμβάνεται στην αρχή της συνεδρίασης.⁵⁹ Τα μέλη της δημοτικής επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία⁶⁰, ακόμα και αν αποχωρήσουν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης⁶¹, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία, επομένως, θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που συζητούνται στη συνεδρίαση αυτή, ακόμη κι αν ο αριθμός των μελών που εναπομένουν υπολείπεται του αριθμού των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας (**πλασματική απαρτία**).

Σημειώνεται εκ νέου ότι, αν σε δύο (2) συνεχείς προσκλήσεις η δημοτική επιτροπή δεν έχει απαρτία, αρμόδιο να λάβει απόφαση για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στις ημερήσιες διατάξεις που περιλαμβάνονται στις σχετικές προσκλήσεις, είναι το οικείο δημοτικό συμβούλιο.⁶²

3. Συζήτηση

Η έναρξη της συζήτησης κηρύσσεται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής. Σε περίπτωση που αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της δημοτικής επιτροπής το οποίο προέρχεται από την πλειοψηφία και έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους^{63,64}. Στην εν λόγω περίπτωση, ο

⁵⁶ Αν για παράδειγμα προκύπτει κάποιος σοβαρός κίνδυνος διαταραχής της δημόσιας τάξης ή προσβολής της τιμής κάποιου προσώπου.

⁵⁷ Άρθρο 75, παρ. 9 του ν.3852/2010.

⁵⁸ Άρθρο 75, παρ. 1 του ν.3852/2010. Επομένως, στις **5μελείς** δημοτικές επιτροπές υπάρχει απαρτία όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τρία (3) μέλη, **στις 7μελείς** δημοτικές επιτροπές όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη) και **στις 9μελείς** δημοτικές επιτροπές όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον πέντε (5) μέλη.

⁵⁹ Άρθρο 75, παρ. 10 του ν.3852/2010.

⁶⁰ Η ύπαρξη της απαρτίας δέον να διαπιστώνεται και να εκφωνείται από τον προεδρεύοντα με την παρουσία των μελών της δημοτικής επιτροπής εντός της αίθουσας (βλ. Γνωμοδότηση [ΝΣΚ 100/1995](#)).

⁶¹ Η αποχώρηση μέλους κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης σημειώνεται στα πρακτικά της συνεδρίασης.

⁶² Άρθρο 75, παρ. 1 του ν.3852/2010.

⁶³ Νοείται το μέλος το οποίο έχει εκλεγεί και είχε λάβει τις περισσότερες ψήφους κατά τη διαδικασία συγκρότησης και εκλογής των μελών της δημοτικής επιτροπής, δηλαδή κατά τις τελευταίες (χρονικά) δημαρχεισίες.

αντιπρόεδρος ή ο αναπληρωτής, αν απουσιάζει/ κωλύεται ο αντιπρόεδρος, δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη των αποφάσεων. Ωστόσο, σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της δημοτικής επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου.⁶⁵ Αν απουσιάζει ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής, αναπληρώνεται ως προς τη συμμετοχή του, δηλαδή και ως προς το δικαίωμα λόγου και ως προς το δικαίωμα ψήφου, στη δημοτική επιτροπή από αναπληρωματικό μέλος της πλειοψηφίας κατά τη σειρά εκλογής τους.⁶⁶

Στη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής λαμβάνουν το λόγο εκτός των μελών της, οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων ή των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων, οι οποίοι έχουν προσκληθεί υποχρεωτικά για τη συζήτηση θεμάτων που αφορούν την κοινότητά τους, καθώς και κατόπιν σχετικής απόφασης της δημοτικής επιτροπής, όπως προαναφέρθηκε, εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση. Επίσης, στη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής λαμβάνουν το λόγο και οι δημοτικοί σύμβουλοι των παρατάξεων που δεν εκπροσωπούνται στη δημοτική επιτροπή, κατ' εφαρμογή της παρ. 10 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010. Με τον Κανονισμό Λειτουργίας της, η δημοτική επιτροπή δύναται να επιβάλλει χρονικούς περιορισμούς για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στη δημοτική επιτροπή για όλα τα μέλη αυτής και τους έχοντες δικαίωμα λόγου.

Μέλος της δημοτικής επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Στην περίπτωση αυτή, το μέλος, που έχει κληθεί νομίμως να μετάσχει στη συνεδρίαση, υποχρεούται να ενημερώσει τον πρόεδρο περί του κωλύματός του και, συνακόλουθα, να απέχει από τη συζήτηση και τη διαδικασία της ψηφοφορίας αναφορικά με την υπόθεση από την οποία εξαρτά υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της ανωτέρω διάταξης είναι άκυρη, ενώ το μέλος διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας.⁶⁷

Τη συζήτηση της επιτροπής διευθύνει ο πρόεδρος της, ο οποίος και λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ευταξία της συνεδρίασης. Η δημοτική επιτροπή, δια του προέδρου της, δύναται να καλεί στη συνεδρίαση δημοτικούς υπαλλήλους ή ιδιώτες για να της παρέχουν πληροφορίες σχετικές με τα θέματα που συζητούνται. Η παρουσία των καλούμενων υπαλλήλων είναι υποχρεωτική.⁶⁸

Μολονότι δεν υφίσταται ρητή σχετική πρόβλεψη, ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής, ο οποίος έχει την ευθύνη κατάρτισης της ημερήσιας διάταξης, δύναται θέμα το οποίο έχει εγγράψει ο ίδιος στην ημερήσια διάταξη να το αποσύρει αιτιολογημένα και να μη το θέσει ενώπιον της δημοτικής επιτροπής προς συζήτηση.

Μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης, ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής διατυπώνει την πρόταση προς ψήφιση επί του θέματος. **Σημειώνεται ότι, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά, δεν επιτρέπεται η διατύπωση εναλλακτικών προτάσεων προς ψήφιση.**

⁶⁴ Άρθρο 75, παρ. 2 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 5083/2024.

⁶⁵ Άρθρο 75, παρ. 2, δεύτερο εδάφιο του ν. 3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4876/2021.

⁶⁶ Άρθρο 75, παρ. 2 του ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 5083/2024.

⁶⁷ Άρθρο 75, παρ. 11 του ν. 3852/2010.

⁶⁸ Για την παράστασή τους ενώπιον της δημοτικής επιτροπής, καταβάλλεται σε αυτούς αποζημίωση αντίστοιχη με εκείνη που λαμβάνουν τα μέλη συλλογικών οργάνων, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

Η δημοτική επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις με φανερή ψηφοφορία για κάθε θέμα ξεχωριστά. Κατά την ψηφοφορία τα μέλη καλούνται να δηλώσουν τη βούλησή τους ονομαστικά (ή δια ανάτασης χειρός) και έχουν τις εξής δυνατότητες:

- ✓ να ψηφίσουν θετικά, **υπέρ** δηλαδή της διαμορφωθείσας πρότασης,
- ✓ να ψηφίσουν αρνητικά, **κατά** δηλαδή της διαμορφωθείσας πρότασης,
- ✓ να δώσουν **λευκή ψήφο**,
- ✓ να **αρνηθούν να δώσουν ψήφο (αποχή** από την ψηφοφορία, η οποία εκφράζεται συνήθως με τη δήλωση «παρών»).

Ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της συνεδρίασης, όταν έχουν συζητηθεί όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Αν η συζήτηση ενός θέματος διαρκεί περισσότερες από μία συνεδριάσεις ή αν η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης συνεχιστεί σε επόμενη συνεδρίαση, χωρίς την αποστολή νέας πρόσκλησης, η συνεδρίαση θεωρείται ενιαία.⁶⁹ Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού πρώτα ο πρόεδρος ενημερώσει το σώμα για όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρείται στα πρακτικά.⁷⁰

4. Λήψη απόφασης

Η δημοτική επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της⁷¹, η οποία επιτυγχάνεται, όταν τα περισσότερα από τα παρευρισκόμενα μέλη ψηφίζουν υπέρ ή κατά μίας πρότασης. Τονίζεται ότι ο αριθμός των μελών που απαιτείται για να ληφθεί μία απόφαση δεν θα πρέπει, σε καμία περίπτωση, να συγχέεται με τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό απαρτίας η οποία, όπως έχει ήδη επισημανθεί, λαμβάνεται μία φορά στην αρχή της συνεδρίασης, αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων καθ' όλη τη διάρκειά της και θεωρείται ότι συντρέχει για κάθε θέμα που συζητείται σε αυτή. Εάν κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε αυτός δεν λαμβάνεται υπόψη.⁷²

Η λήψη απόφασης με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών αποτελεί το γενικό κανόνα λήψης απόφασης από τη δημοτική επιτροπή. Περαιτέρω, επισημαίνονται οι εξής επιμέρους περιπτώσεις:

- Αν για κάποιο θέμα υπάρχει ειδική διάταξη που ορίζει άλλη πλειοψηφία με την οποία πρέπει να ληφθεί απόφαση, ακολουθείται η πλειοψηφία που ορίζεται από τη διάταξη αυτή.⁷³
- Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Δεν συμβαίνει το ίδιο στη λήψη απόφασης κατά τη συνεδρίαση που αναπληρώνεται ο πρόεδρος

⁶⁹ Δεν απαιτείται, επομένως, η εκ νέου διαπίστωση της απαρτίας.

⁷⁰ [ΣΤΕ 2014/2012](#).

⁷¹ Η δημοτική επιτροπή έχει απαρτία, όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών της.

⁷² Βλ. την εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών υπ' αριθ. 93/ απ 60173/ 23.8.2019 (Α.Δ.Α.: [ΩΓ88465ΧΘ7- ΘΙΡ](#)).

⁷³ π.χ. Με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με **απόλυτη πλειοψηφία (ήμισυ πλέον ενός) του συνόλου των μελών της**, απαλειφόμενου τυχόν δεκαδικού κατά τον υπολογισμό (βλ. υποσημ. 78), η **δημοτική επιτροπή** μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του (άρθρο 72, παρ. 4 του ν. 3852/2010).

από τον αντιπρόεδρο ή ο αντιπρόεδρος από το πρώτο σε σταυρούς μέλος της πλειοψηφίας.

- Σε περίπτωση αποχώρησης μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης πριν από τη λήψη απόφασης για κάποιο θέμα, διακρίνονται δύο περιπτώσεις:
 - α) εάν ο αριθμός των μελών που απομένει είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των πραγματικά παρόντων, σύμφωνα δηλ. με το γενικό κανόνα λήψης απόφασης,
 - β) εάν ο αριθμός των μελών που απομένει είναι μικρότερος από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για τον σχηματισμό της απαρτίας, η απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη απόφασης δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων κατά την ψηφοφορία μελών, αλλά επί του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία⁷⁴ (βλ. παράδειγμα 2).
- Αν κάποιο μέλος του συμβουλίου αρνηθεί να δώσει ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο⁷⁵, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας, δηλαδή η ψήφος του δεν προσμετράται ούτε στις θετικές ούτε στις αρνητικές ψήφους. Ως εκ τούτου, η απαιτούμενη απόλυτη πλειοψηφία υπολογίζεται επί των υπολοίπων παρόντων μελών της δημοτικής επιτροπής, με την επιφύλαξη της πλασματικής απαρτίας.⁷⁶ (βλ. παράδειγμα 3).

5. Παραδείγματα λήψης αποφάσεων

1. Σε συνεδρίαση 9μελούς Δημοτικής Επιτροπής,⁷⁷ η απαρτία επιτυγχάνεται με την παρουσία πέντε (5) μελών της δημοτικής επιτροπής. Στην έναρξη της συγκεκριμένης συνεδρίαση επιτυγχάνεται η απαρτία καθώς τα μέλη που παρευρίσκονται είναι επτά (7). Δεδομένης της απαρτίας, η δημοτική επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Για τη λήψη απόφασης απαιτείται, σύμφωνα με το γενικό κανόνα λήψης αποφάσεων, η απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, δηλαδή τουλάχιστον τέσσερις (4) ψήφοι υπέρ ή κατά της διαμορφωθείσας πρότασης επί των επτά (7) παρόντων μελών.⁷⁸ Αν υποθέσουμε ότι κανένα μέλος της δημοτικής επιτροπής δεν αρνηθεί να ψηφίσει ή δεν δώσει λευκή ψήφο, τότε η προς ψήφιση πρόταση συγκεντρώνει τέσσερις (4) κατ' ελάχιστο θετικές ψήφους, εγκρίνεται (υπερψηφίζεται), διαφορετικά καταψηφίζεται (απορρίπτεται).

⁷⁴ Με βάση τα ανωτέρω, για να υπερψηφιστεί μία πρόταση, σε περίπτωση πλασματικής απαρτίας, πρέπει να συγκεντρώνει:

Στις 5μελής επιτροπές, δύο (2) τουλάχιστον θετικές ψήφους.

Στις 7μελής επιτροπές, τρεις (3) τουλάχιστον θετικές ψήφους.

Σε 9μελής επιτροπές, τρεις (3) τουλάχιστον θετικές ψήφους.

Για οριακές περιπτώσεις επί ισοψηφίας λαμβάνεται απόφαση με βάση την ψήφο του προέδρου. Για παράδειγμα, εάν σε μια 7μελή δημοτική επιτροπή παρίστανται τέσσερα (4) μέλη και δύο (2) ψηφίζουν θετικά και δύο (2) αρνητικά, τότε θα επικρατήσει η άποψη με την οποία έχει ταχθεί ο πρόεδρος.

⁷⁵ Άρθρο 75, παρ. 10 του ν. 3852/2010.

⁷⁶ Αυτό γιατί, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 67 του ν. 3852/2010, λογίζονται παρόντα στη συνεδρίαση, μόνο ως προς την ύπαρξη απαρτίας και όχι ως προς τον σχηματισμό της απαιτούμενης για τη λήψη απόφασης πλειοψηφίας για συγκεκριμένο θέμα, καθώς η ψήφος τους δεν προσμετράται ούτε στις θετικές ούτε στις αρνητικές.

⁷⁷ Πρόεδρος και οκτώ (8) αιρετά μέλη.

⁷⁸ Η απόλυτη πλειοψηφία μιας 9μελούς δημοτικής επιτροπής επί εννέα (9) παρόντων μελών επιτυγχάνεται με τη θετική ή αρνητική ψήφο πέντε (5) μελών ($9/2=4,5$, δηλ. $4+1$).

2. Αποχώρηση μελών της δημοτικής επιτροπής κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης

Σε συνεδρίαση 9μελούς δημοτικής επιτροπής, στην έναρξη της οποίας παρευρίσκονται επτά (7) μέλη, δεδομένης της απαρτίας, η δημοτική επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Έστω ότι, μετά τη συζήτηση, π.χ. του τρίτου θέματος της ημερήσιας διάταξης, αποχωρήσουν τρία (3) μέλη και απομείνουν τέσσερα (4) τα οποία όλα ψηφίζουν υπέρ ή κατά της πρότασης του προέδρου (δεν υπάρχουν δηλ. μέλη που αρνούνται να ψηφίσουν ή δίδουν λευκή ψήφο). Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία (ήτοι 4 μέλη), αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία (ήτοι 5 μέλη). Επομένως για την υπερψήφιση της πρότασης χρειάζονται τουλάχιστον τρεις (3) ψήφοι υπέρ, αλλιώς η πρόταση καταψηφίζεται.⁷⁹

3. Άρνηση ψήφου ή λευκή ψήφος

α. Σε συνεδρίαση 9μελούς δημοτικής επιτροπής, στην έναρξη της οποίας παρευρίσκονται οκτώ (8) μέλη, δεδομένης της απαρτίας, η δημοτική επιτροπή προχωρά στη συζήτηση των θεμάτων. Τα οκτώ (8) παρευρισκόμενα μέλη της δημοτικής επιτροπής ψηφίζουν ως εξής:

- τρία (3) μέλη τάσσονται υπέρ της πρότασης προς ψήφιση,
- δύο (2) μέλη τάσσονται κατά αυτής,
- δύο (2) μέλη δίδουν λευκή ψήφο,
- ένα (1) μέλος δηλώνει ότι απέχει από τη ψηφοφορία.

Τα μέλη που δίδουν λευκή ψήφο ή δηλώνουν ότι απέχουν από την ψηφοφορία, δεν υπολογίζονται, κατά πλάσμα δικαίου, στα παρόντα μέλη. Στην περίπτωση αυτή, η απόλυτη πλειοψηφία υπολογίζεται επί των υπολοίπων από τα παρόντα μέλη της δημοτικής επιτροπής και η απόφαση λαμβάνεται επί των πέντε (5), και τα οποία είναι ίσο με τον απαιτούμενο αριθμό της απαρτίας. Η δημοτική επιτροπή, επομένως, λαμβάνει έγκυρη απόφαση με τρεις (3) θετικές ψήφους επί των πέντε (5) καταμετρούμενων και στο παράδειγμά μας λαμβάνεται απόφαση.

β. Στην ίδια συνεδρίαση τα οκτώ (8) μέλη που ήταν κατά την έναρξη της και επί των οποίων λογίζεται η απαρτία της συνεδρίασης για το 7^ο θέμα της ψηφίσουν ως εξής:

- δύο (2) μέλη τάσσονται υπέρ της πρότασης προς ψήφιση,
- ένα (1) μέλος τάσσεται κατά αυτής,
- τρία (3) μέλη δηλώνουν ότι απέχουν από τη ψηφοφορία,
- δύο(2) μέλη ψηφίζουν υπέρ μιας πρότασης.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ως παρόντα μέλη λογίζονται τρία (3), αριθμός κατώτερος από αυτόν της ελάχιστης απαιτούμενης απαρτίας (5 μέλη). Εφαρμόζεται, επομένως, ο τρόπος λήψης απόφασης, στην περίπτωση πλασματικής απαρτίας, και οι απαιτούμενες για τη λήψη απόφασης ψήφοι υπολογίζονται επί των πέντε (5) μελών και, επομένως, απαιτούνται τρεις (3) τουλάχιστον θετικές ψήφοι για τη λήψη έγκυρης απόφασης. Στη συγκεκριμένη, επομένως,

⁷⁹ Αν στην 9μελή δημοτική επιτροπή παρευρίσκονται έξι (6) μέλη και τρία (3) μέλη ψηφίσουν θετικά έναντι τριών (3) μελών που ψηφίσουν αρνητικά, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάχθηκε με την ψήφο του ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής. Εάν στη συνεδρίαση ο πρόεδρος αναπληρώνεται από το πρώτο αναπληρωματικό μέλος της πλειοψηφίας, τότε δεν θα ληφθεί απόφαση.

περίπτωση του παραδείγματος, δεν λαμβάνεται θετική απόφαση από τη δημοτική επιτροπή, καθώς δε συγκεντρώνονται τρεις τουλάχιστον θετικές ψήφους.

Συμπερασματικά, με δεδομένο ότι τα μέλη που δίδουν λευκή ψήφο ή αρνούνται να ψηφίσουν δεν υπολογίζονται στα παρόντα, καθώς και με βάση την προαναφερθείσα αρχή για τη λήψη απόφασης, στην περίπτωση πλασματικής απαρτίας, η πλειοψηφία για να ληφθεί απόφαση είτε από τη δημοτική επιτροπή, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που υπολογίζεται βάσει του ελάχιστου αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

Ε. Κατεπείγοντα θέματα

1. Θέματα με κατεπείγον χαρακτήρα

Όταν ανακύπτουν θέματα που έχουν κατεπείγοντα χαρακτήρα, για τα οποία η δημοτική επιτροπή πρέπει να λάβει άμεσα απόφαση, δίνονται από τον νομοθέτη οι εξής δυνατότητες:

α) Μπορεί να παρακάμπτεται η υποχρέωση για τη γνωστοποίηση της πρόσκλησης τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν τη συνεδρίαση και η πρόσκληση να αποστέλλεται ακόμα και την ημέρα της συνεδρίασης, η οποία διεξάγεται κατεπειγόντως με οποιοδήποτε τρόπο.

β) Ακόμη κι αν έχει καταρτιστεί η ημερήσια διάταξη και έχει σταλεί η πρόσκληση⁸⁰, μπορεί να συζητούνται θέματα και εκτός ημερησίας διάταξης⁸¹.

2. Κατεπείγουσα πρόσκληση

Κατ' εξαίρεση και σε κατεπείγουσες μόνο περιπτώσεις, η πρόσκληση δύναται να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, στην πρόσκληση θα πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα⁸² και για τον οποίο δικαιολογείται η μη τήρηση της κατά την παρ. 6 του άρθρου 75 του ν. 3852/2010 τριήμερης προθεσμίας κλήτευσης, ενώ κατά την ημέρα συνεδρίασης και πριν την έναρξη της συζήτησης, η δημοτική επιτροπή θα πρέπει να αποφανθεί για το κατεπείγον των θεμάτων.

Αν η δημοτική επιτροπή κρίνει ότι τα θέματα που περιλαμβάνονται στην πρόσκληση δεν πρέπει να συζητηθούν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, η συζήτησή τους αναβάλλεται.

Η δημοτική επιτροπή, επομένως, λαμβάνει δύο (2) αποφάσεις:

- αν τα θέματα που εισάγονται για συζήτηση δικαιολογούν την κατεπείγουσα πρόσκληση - συνεδρίαση⁸³,
- αν κρίνει ότι τα θέματα της πρόσκλησης είναι πράγματι κατεπείγοντα, προχωρά στη συζήτησή τους και λαμβάνει απόφαση επί των συγκεκριμένων θεμάτων.⁸⁴

⁸⁰ Είτε για τακτική είτε για κατεπείγουσα συνεδρίαση.

⁸¹ Άρθρο 75, παρ. 3 του ν. 3852/2010.

⁸² Κατεπείγον μπορεί να χαρακτηριστεί ένα θέμα, όταν από την αναβολή της συζήτησής του κινδυνεύουν άμεσα και σοβαρά τα συμφέροντα του δήμου ή η ζωή και η περιουσία των δημοτών.

⁸³ Η απόφαση αυτή λαμβάνεται από τη δημοτική επιτροπή, με την απόλυτη πλειοψηφία (ήμισυ πλέον ενός) των παρόντων μελών της, απαλειφόμενου τυχόν δεκαδικού κατά τον υπολογισμό (βλ. υποσημ. 78).

⁸⁴ Η απόφαση επί των συγκεκριμένων θεμάτων λαμβάνεται, με την πλειοψηφία που απαιτείται για κάθε **ιδιαιτερο θέμα**.

3. Εκτός ημερησίας διάταξης εισαγωγή θεμάτων

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 3852/2010, η δημοτική επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, ώστε να το συζητήσει και να λάβει απόφαση για αυτό με την ως άνω ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, μετά από πρόταση αυτών που μπορούν να θέσουν θέμα στην ημερήσια διάταξη, ήτοι:

- α) του δημάρχου ή του προέδρου της - όταν δεν είναι ο δήμαρχος,
- β) του 1/3 τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της.

Επισημαίνεται ότι, η συζήτηση θέματος στη δημοτική επιτροπή εκτός ημερησίας διάταξης κατά τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 3852/2010, πρέπει να **αιτιολογείται ειδικώς** ως προς τον κατεπείγοντα χαρακτήρα του θέματος⁸⁵. Η πρόταση, επομένως, για το χαρακτηρισμό ενός θέματος ως κατεπείγοντος, δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια γενικόλογη αναφορά ορισμένων στοιχείων, αλλά απαιτείται η παράθεση συγκεκριμένων περιστατικών ή άλλων δεδομένων, τα οποία επιτρέπουν στα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, χωρίς συζήτηση, να σχηματίζουν ολοκληρωμένη κρίση αναφορικά με το αν ένα θέμα το οποίο δεν αναγράφεται στην ημερήσια διάταξη, είναι πράγματι κατεπείγον και πρέπει να συζητηθεί κατά παρέκκλιση της πάγιας διαδικασίας.

Στην περίπτωση που τίθενται θέματα εκτός ημερησίας διάταξης, η δημοτική επιτροπή αποφαινεται χωρίς συζήτηση για το κατεπείγον ή όχι των θεμάτων. Εάν κρίνει ότι τα θέματα είναι πράγματι κατεπείγοντα, προχωρά στη συζήτησή τους πριν από αυτά που είναι ήδη εγγεγραμμένα στην ημερήσια διάταξη. Η δημοτική επιτροπή καλείται, επομένως, και στην περίπτωση αυτή, ακριβώς όπως και στην περίπτωση της κατεπείγουσας συνεδρίασης, να λάβει δύο (2) αποφάσεις:

➤ εάν ένα ή περισσότερα θέματα που εισάγονται για συζήτηση εκτός ημερησίας διάταξης είναι πράγματι κατεπείγοντα⁸⁶,

➤ εφόσον κρίνει ότι ένα θέμα είναι πράγματι κατεπείγον, αποφασίζει επί αυτού⁸⁷. Αν κρίνει ότι κάποιο θέμα δεν είναι κατεπείγον, αναβάλλει τη συζήτησή του προκειμένου αυτό να τεθεί σε ημερήσια διάταξη τακτικής συνεδρίασης.

Σημειώνεται ότι, θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη, εφόσον είναι κατεπείγοντα, μπορεί να συζητούνται κατά τη διεξαγωγή τακτικής ή έκτακτης συνεδρίασης της δημοτικής επιτροπής.

ΣΤ. Τηλεδιάσκεψη - Μεικτή συνεδρίαση

⁸⁵ ΣτΕ [2301/2018](#).

⁸⁶ Η απόφαση αυτή λαμβάνεται από τη δημοτική επιτροπή, με την απόλυτη πλειοψηφία (ήμισυ πλέον ενός) του συνόλου των μελών του, απαλειφόμενου τυχόν δεκαδικού κατά τον υπολογισμό (βλ. υποσημ. 78).

⁸⁷ Η απόφαση επί των συγκεκριμένων θεμάτων που συζητούνται εκτός ημερησίας διάταξης λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία (ήμισυ πλέον ενός) του συνολικού αριθμού των μελών της, απαλειφόμενου τυχόν δεκαδικού κατά τον υπολογισμό (βλ. υποσημ. 78).

Η συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής μέσω τηλεδιάσκεψης λαμβάνει χώρα, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών⁸⁸. Σε ορισμένες, εξάλλου, περιπτώσεις, παράλληλα με τη διεξαγωγή δια ζώσης συνεδρίασης, μέλη της δημοτικής επιτροπής μπορεί να λαμβάνουν μέρος σε αυτή με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, οπότε πραγματοποιείται μεικτή συνεδρίαση (δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη).

Στην πρόσκληση σε τηλεδιάσκεψη η οποία αποστέλλεται στα μέλη, καθορίζεται το μέσο με το οποίο αυτή θα πραγματοποιηθεί. Στην περίπτωση μεικτής συνεδρίασης αντίστοιχα, ορίζεται επιπρόσθετα προθεσμία εντός της οποίας ο πρόεδρος της δημοτικής επιτροπής θα πρέπει να ενημερωθεί αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί κάθε σύμβουλος να συμμετέχει σε αυτή, δηλαδή με φυσική παρουσία ή με ηλεκτρονικά μέσα.

Τα θέματα που ρυθμίζουν τη σύγκληση, την απαρτία, τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και γενικότερα τη λειτουργία του δημοτικού συμβουλίου, όταν αυτό συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης ή με μεικτό τρόπο, ακολουθούν το ίδιο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη δια ζώσης συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής.

Για τη συνεδρίαση των συλλογικών οργάνων με τηλεδιάσκεψη είναι σε ισχύ η κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 429/12.03.2020 «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. ΔΙΑΔΠ/Α/7841/19.04.2005 κοινής Υπουργικής απόφασης (Β' 539)» ([Β' 850](#)), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.37 Α.1/27/οικ.9413/06.05.2020 ([Β' 1704](#)) όμοια. Με την προαναφερθείσα απόφαση, ρυθμίζονται θέματα, όπως τα μέσα με τα οποία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί, οι τεχνικές προδιαγραφές των χρησιμοποιούμενων ηλεκτρονικών μέσων⁸⁹, η ταυτοποίηση των προσώπων που μετέχουν στη διαδικασία, η πιστοποίηση της απαρτίας, η τήρηση των πρακτικών κ.ά.

Ζ. Πρακτικά Συνεδριάσεων

19

1. Τήρηση Πρακτικών

Για τις συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής τηρούνται πρακτικά.⁹⁰ Με τον όρο «πρακτικά», νοείται η λεπτομερής έκθεση όλων εκείνων των θεμάτων που συζητούνται και αποφασίζονται στη διάρκεια της συνεδρίασης. Στα πρακτικά διατυπώνονται χρονολογικά τα γεγονότα που έλαβαν χώρα και όλα όσα ειπώθηκαν είτε από τα μέλη της δημοτικής επιτροπής είτε από τρίτα

⁸⁸ Για παράδειγμα, μπορεί να λάβει χώρα με εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης με δυνατότητα βιντεοκλήσης, skype, κ.λπ.). Στην περίπτωση, ωστόσο, χρήσης της υπηρεσίας e-presence (www.epresence.gov.gr), εφαρμογή έχει η κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 429/12.03.2020 ([Β' 850](#)), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.37 Α.1/27/οικ.9413/06.05.2020 ([Β' 1704](#)), καθώς και η υπ' αρ. 1822/16.03.2020 (Α.Δ.Α.: [ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004](#)) εγκύκλιος του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

⁸⁹ Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 της απόφασης αυτής, η συμμετοχή των μελών στη τηλεδιάσκεψη γίνεται μέσω διαδικασίας ταυτοποίησης με χρήση ηλεκτρονικών ή άλλων μέσων, τα οποία διασφαλίζουν την πιστοποίηση της ταυτότητας των συμμετεχόντων. Το Έργο Δίκτυο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ» διασφαλίζει την ασφάλεια της ηλεκτρονικής διακίνησης των πληροφοριών (φωνής, δεδομένων, εικόνας), μέσω του ελέγχου της ταυτότητας των συμμετεχόντων (αυθεντικοποίηση), της εξουσιοδοτημένης πρόσβασης (εξουσιοδότηση συμμετέχοντος), της προστασίας των πληροφοριών από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση (εμπιστευτικότητα) και της μη τροποποίησης των πληροφοριών (ακεραιότητα της πληροφορίας). Οι προδιαγραφές και κανόνες ασφάλειας της ηλεκτρονικής διακίνησης πληροφοριών του «ΣΥΖΕΥΞΙΣ» πρέπει να τηρούνται και από τα άλλα δίκτυα που προσφέρουν ανάλογες υπηρεσίες, στο πλαίσιο και της πολιτικής του κάθε φορέα. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 της ίδιας απόφασης, η συνεδρίαση των συλλογικών οργάνων των φορέων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με τηλεδιάσκεψη μπορεί να γίνεται και με χρήση της υπηρεσίας τηλεδιάσκεψης ePresence.gov.gr.

⁹⁰ Άρθρο 75, παρ. 10 του ν. 3852/2010.

πρόσωπα τα οποία έλαβαν τον λόγο κατά τη συζήτηση των θεμάτων. Τα πρακτικά δεν θεωρούνται συστατικό στοιχείο των ληφθεισών αποφάσεων, αλλά αποδεικτικό των αποφασισθέντων.

Για την τήρηση των πρακτικών εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 97 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)].⁹¹ Η μη τήρηση των πρακτικών, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία του ως άνω άρθρου, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα για τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής και τον οριζόμενο για τον σκοπό αυτό υπάλληλο. Πρακτικό συντάσσεται, κι όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο, από το οποίο προκύπτει και ο συγκεκριμένος λόγος που επέβαλε τη ματαίωσή της. Τα πρακτικά τηρούνται με ευθύνη του προέδρου της δημοτικής επιτροπής και του υπαλλήλου που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό.

2. Υπογραφή και περιεχόμενο των πρακτικών

Τα πρακτικά της δημοτικής επιτροπής υπογράφονται από όλα τα μέλη της δημοτικής επιτροπής που μετέχουν στη συνεδρίαση. Όταν ένα μέλος αρνείται να υπογράψει, η άρνηση και η αιτία της αναφέρονται στα πρακτικά. Η μη υπογραφή των πρακτικών, ωστόσο, δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης που βασίζεται σε αυτά.

Στην περίπτωση που ένα μέλος συμμετέχει στη συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης μπορεί να του αποστέλλεται το πρακτικό με συστημένη επιστολή, προκειμένου να το υπογράψει. Επισημαίνεται ότι η υπογραφή πρακτικών με τη μορφή επικυρωτικής απόφασης σε επόμενη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής δεν αποτελεί αποδεκτό τρόπο, καθώς η σύνθεση της δημοτικής επιτροπής μπορεί να διαφέρει.

Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης λαμβάνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, ο οποίος αντιστοιχεί στην πρόσκληση που έχει εκδοθεί για τη σύγκληση της ίδιας συνεδρίασης με διακεκριμένη αρίθμηση κατ' έτος. Επισημαίνεται ότι πρακτικό τηρείται, και στην περίπτωση ματαίωσης της συνεδρίασης που βεβαιώνει το γεγονός.

Δεδομένου ότι πρόκειται για δημόσια έγγραφα, τα οποία αποδεικνύουν σε οποιονδήποτε τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη διάρκεια της συνεδρίασης, θα πρέπει στα πρακτικά να αναγράφονται⁹² (βλ. Παράρτημα β')

- ✓ ο αριθμός και η χρονολογία της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη συνεδρίαση,
- ✓ ο τόπος, ο τρόπος (δια ζώσης ή με τηλεδιάσκεψη ή με μεικτό τρόπο) και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και αν αυτή έγινε δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών,
- ✓ τα ονόματα και η ιδιότητα των μελών που παρίστανται κατά την έναρξη της συνεδρίασης,
- ✓ τα ονοματεπώνυμα των απόντων μελών,
- ✓ η προσέλευση ή η αποχώρηση των μελών κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης,
- ✓ τα θέματα που συζητήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων εκτός ημερησίας διάταξης, με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους,
- ✓ οι προτάσεις και οι απόψεις που διατυπώθηκαν,
- ✓ η μορφή της ψηφοφορίας (φανερή ή μυστική),

⁹¹ Άρθρο 75, παρ. 13 του ν. 3852/2010, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 102 του ν. 4876/2021.

⁹² Άρθρο 15, παρ. 4-6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας [ν. 2690/1999, (Α' 45)].

- ✓ τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας (με αναλυτική καταγραφή των θετικών, αρνητικών ή λευκών ψήφων ή των περιπτώσεων αποχής από την ψηφοφορία),
- ✓ οι αποφάσεις που λήφθηκαν,
- ✓ οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν.

3. Πρόσβαση στα πρακτικά

Οποιοσδήποτε δημοτικός σύμβουλος (μέλος ή μη της δημοτικής επιτροπής) μπορεί, με αίτησή του, να λάβει αντίγραφα των πρακτικών ή πλήρη γνώση αυτών, στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων, είτε συμμετείχε είτε όχι στη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής. Περαιτέρω, όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον μπορεί να ζητεί αντίγραφα⁹³ συγκεκριμένων πρακτικών και αποφάσεων ή να λαμβάνει πλήρη γνώση αυτών, στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.⁹⁴ Το επικαλούμενο κάθε φορά ειδικό έννομο συμφέρον πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια και πληρότητα σε σχετική έγγραφη αίτηση που ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη δημοτική αρχή⁹⁵ και δεν αρκεί η αόριστη επίκληση ότι θα γίνει νόμιμη χρήση των αιτούμενων στοιχείων, χωρίς αναφορά και αιτιολόγηση του ειδικότερου λόγου που θεμελιώνει το αντίστοιχο έννομο συμφέρον.⁹⁶ Η συνδρομή, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, του «ειδικού εννόμου συμφέροντος» εναπόκειται στην κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Σε περίπτωση απόρριψης της σχετικής αίτησης, η τελευταία οφείλει να διατυπώνει εγγράφως και αιτιολογημένα την άρνηση της να χορηγήσει τα ζητηθέντα πρακτικά.⁹⁷ Η απόφαση με την οποία απορρίπτεται το σχετικό αίτημα προσβάλλεται ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227 του ν. 3852/2010.

⁹³ Υπενθυμίζεται ότι με το άρθρο 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), καταργήθηκε η υποχρέωση υποβολής επικυρωμένων αντιγράφων εγγράφων από τους ενδιαφερόμενους πολίτες σχεδόν για το σύνολο των συναλλαγών τους με τις υπηρεσίες. Επομένως, δεν είναι αναγκαία η επικύρωση αντιγράφου πρακτικού της επιτροπής, προκειμένου αυτό να χορηγηθεί σε πολίτη που έχει ειδικό έννομο συμφέρον.

⁹⁴ Άρθρο 97, παρ. 7 του ν. 3463/2006 (Α' 114)].

⁹⁵ Η έγγραφη αίτηση μπορεί να υποβάλλεται και ηλεκτρονικά στην υπηρεσία από την οποία ζητούνται τα αντίγραφα [ν. 2672/1998 (Α' 290)].

⁹⁶ Στην αίτηση θα πρέπει να προσδιορίζεται, κατά τρόπο συγκεκριμένο, η ταυτότητα των αιτούμενων πρακτικών προς ευχερή αναζήτηση και ανεύρεση τους. Η έγγραφη αίτηση κρίνεται ως προς τη νομιμότητά της κατά την παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2690/1999, δηλαδή δεν πρέπει να είναι εμφανώς παράλογη, αόριστη, ακατάληπτη ή να επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. Το εμφανώς παράλογο ή ορισμένο ή ασαφές ή καταχρηστικό της σχετικής αίτησης εναπόκειται στην κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας, η οποία δύναται να αρνηθεί την ικανοποίηση του αιτήματος, καθώς το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, επομένως, και στα πρακτικά, υπακούει στην απαγόρευση καταχρηστικής ασκήσεώς του, όπως αυτής υπαγορεύεται από την παρ. 3 του άρθρου 25 του Συντάγματος, αλλά και στους περιορισμούς του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 και της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

⁹⁷ Σύμφωνα με την αρ. 1/2017 Γνωμοδότηση της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, σε περίπτωση άρνησης της διοίκησης να χορηγήσει αιτούμενα έγγραφο, ο πολίτης δικαιούται να προσφύγει στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών για έκδοση σχετικής παραγγελίας. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, εκδίδεται σχετική παραγγελία του Εισαγγελέα η οποία έχει διφυή χαρακτήρα, ήτοι τόσο ιδιότυπης πράξης διοικητικού χαρακτήρα όσο και δικαστικής διάταξης, προερχόμενη από δικαστικό λειτουργό ενεργούντα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη εν λόγω ιδιότητα του. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να μην αποτελεί απλό διαβιβαστικό της σχετικής αίτησης, χωρίς τη ρητή έκφραση γνώμης του συντάκτη της. Εφόσον φέρει τα χαρακτηριστικά αυτά, είναι δεσμευτική για τη δημόσια διοίκηση, με την Αρχή όπου απευθύνεται να είναι υποχρεωμένη στη χορήγηση των ζητηθέντων αντιγράφων, έστω κι αν έχει διαφορετική άποψη. Βλ. επίσης, Γνωμοδότηση [ΝοΚ 150/2012](#) κ.ά.

Η. Απόφαση Δημοτικής Επιτροπής

1. Κατάρτιση απόφασης

Για κάθε θέμα της ημερησίας διάταξης χωριστά, καθώς και για αυτά που συζητήθηκαν εκτός ημερησίας διάταξης, εκδίδεται απόφαση. Ως απόφαση, επομένως, νοείται η διοικητική πράξη (βλ. Παράρτημα Β΄) που εκδίδεται με βάση την άποψη με την οποία τάχθηκε η πλειοψηφία της δημοτικής επιτροπής για ένα θέμα που συζητήθηκε. Κάθε απόφαση παίρνει ιδιαίτερο αριθμό και στην αρχή κάθε έτους ξεκινά νέα αρίθμηση των αποφάσεων.⁹⁸

Η απόφαση της δημοτικής επιτροπής συντάσσεται με βάση το αντίστοιχο πρακτικό.⁹⁹ Η μη υπογραφή των πρακτικών από κάποιο μέλος της δημοτικής επιτροπής δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η αμφισβήτηση των διαλαμβανόμενων στα πρακτικά μπορεί να γίνει μόνο στα δικαστήρια. Επομένως, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010, η ακύρωση απόφασης, με τον ισχυρισμό ότι αυτή έχει συνταχθεί με βάση τα διαλαμβανόμενα στο αντίστοιχο πρακτικό τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Η συνταχθείσα απόφαση υπογράφεται από τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής και δημοσιεύεται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.¹⁰⁰

Μία απόφαση αποτελείται από το προοίμιο και το διατακτικό. Πριν από το προοίμιο, τίθεται ο τίτλος της υπηρεσίας, ο αριθμός και το θέμα της απόφασης. Περαιτέρω, καθένα από αυτά τα δύο μέρη εμπεριέχει τα εξής στοιχεία:

Ι. Προοίμιο

- ✓ τον αριθμό και τη χρονολογία της πρόσκλησης,
- ✓ τον τόπο, τον τρόπο και το χρόνο της συνεδρίασης,
- ✓ την ύπαρξη της απαιτούμενης απαρτίας,
- ✓ σε περίπτωση που η απόφαση αφορά θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης, αν τηρήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία,
- ✓ το κείμενο της εισήγησης του θέματος, καθώς και περιληπτικά τις γνώμες που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση,
- ✓ το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας,
- ✓ τις απόψεις της τυχόν μειοψηφίας,
- ✓ τις διατάξεις που αποτελούν τη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης. Σημειώνεται ότι η παράθεση των διατάξεων πρέπει να είναι πλήρης και συγκεκριμένη¹⁰¹.

⁹⁸ Άρθρο 97, παρ. 4 του ν. 3463/2006.

⁹⁹ Συγκεκριμένα, συντάσσεται συνήθως με βάση το πρόχειρο συνοπτικό πρακτικό, το οποίο και εκδίδεται άμεσα, χωρίς να αποκλείεται η κατάρτιση απόφασης να στηρίζεται και στα άλλα είδη πρακτικών του δημοτικού συμβουλίου (επίσημα απομαγνητοφωνημένα ή πρόχειρα πρακτικά).

¹⁰⁰ Κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, «η υπογραφή του προέδρου ή του αναπληρωτή του αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε πράξης του συλλογικού οργάνου» (άρθρο 15, παρ. 8). Δεν απαιτείται, επομένως, η υπογραφή των μελών (βλ. ΣΤΕ 1715/2009).

II. Διατακτικό

Το διατακτικό αρχίζει με τη λέξη «Αποφασίζουμε» και συνεχίζει με το κυρίως κείμενο της απόφασης.

2. Δημοσίευση απόφασης

Οι αποφάσεις της δημοτικής επιτροπής δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.¹⁰²

Τρεις (3) ημέρες¹⁰³ μετά τη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής, με ευθύνη του αρμόδιου υπαλλήλου, σε συνεργασία με τον πρόεδρο της δημοτικής επιτροπής, δημοσιεύεται πίνακας που περιλαμβάνει τα θέματα που συζητήθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους. Οι δημοσιεύσεις γίνονται με τοιχοκόλληση σε ειδικό πίνακα του δημοτικού καταστήματος, που είναι προορισμένος για το σκοπό αυτό. Για τις εν λόγω δημοσιεύσεις, συντάσσεται αποδεικτικό ενώπιον δύο (2) μαρτύρων από δημοτικό υπάλληλο ή άλλο δημόσιο όργανο.¹⁰⁴ Ειδικότερα:

- Οι ατομικού περιεχομένου πράξεις δημοσιεύονται υπό μορφή περίληψης και κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο.¹⁰⁵

- Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις δημοσιεύονται σε πλήρες κείμενο.¹⁰⁶

- Σε περίπτωση που η κανονιστική απόφαση έχει εκδοθεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 79 του ν. 3463/2006, δημοσιεύεται επιπλέον σε περίληψη σε μία (1) τουλάχιστον έντυπη, ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα. Η μη δημοσίευση των κανονιστικών αποφάσεων κατά τον προβλεπόμενο τρόπο τις καθιστά ανυπόστατες.¹⁰⁷ Οι αποφάσεις αυτές παραμένουν συνεχώς εκτεθειμένες σε χώρο του δημοτικού καταστήματος που είναι προσιτός στο κοινό. Επιπλέον, η δημοτική επιτροπή λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίησή τους, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης, εκδίδοντας ειδικούς οδηγούς ενημέρωσης των κατοίκων και των οικείων επαγγελματικών τάξεων και χρησιμοποιεί, για τον ίδιο σκοπό, οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

- Σε περίπτωση που ειδικές διατάξεις προβλέπουν διαφορετικό τρόπο δημοσίευσης αποφάσεων της δημοτικής επιτροπής, ακολουθείται ο τρόπος αυτός.

- Αποφάσεις της δημοτικής επιτροπής, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α' 184), αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο «Διαύγεια», με τις επιφυλάξεις και εξαιρέσεις που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, καθώς και στο άρθρο 79 του ίδιου νόμου.

- Όλες οι αποφάσεις της δημοτικής επιτροπής αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου.

¹⁰¹ Δεν αρκεί, επομένως, η γενική αναφορά σε νόμους, χωρίς τον προσδιορισμό συγκεκριμένων άρθρων.

¹⁰² Άρθρο 75, παρ. 12 του ν. 3852/2010.

¹⁰³ Η προβλεπόμενη στην παρ. 6 του άρθρου 97 του ν.3463/2006 προθεσμία των τριών (3) ημερών δεν είναι αποκλειστική, καθώς δεν ορίζεται ρητά ως τέτοια.

¹⁰⁴ Άρθρο 97, παρ. 6 και 284, παρ. 2 του ν. 3463/2006.

¹⁰⁵ Άρθρο 97, παρ. 6 και 284, παρ. 2 του ν. 3463/2006.

¹⁰⁶ ΣτΕ [1627/2010](#).

¹⁰⁷ ΣτΕ [406/2007](#). Σύμφωνα, εξάλλου, με τη Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. αρ. [470/2012](#), η δημοσίευση στο δημοτικό κατάστημα κανονιστικής πράξεως οργάνου του δήμου όχι κατά το πλήρες κείμενο της, όπως απαιτεί ο νόμος, αλλά σε περίληψη, την καθιστά ανυπόστατη, χωρίς να ασκεί οποιαδήποτε επιρροή η τυχόν ανάρτηση αυτής κατά το πλήρες κείμενό της στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α' 184).

3. Αποστολή στον Επόπτη Ο.Τ.Α.

Οι αποφάσεις της δημοτικής επιτροπής αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στον Επόπτη Ο.Τ.Α., **εφόσον εμπίπτουν στο άρθρο 225 του ν. 3852/2010**, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες¹⁰⁸ από τη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής, συνοδευόμενες από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον έλεγχο νομιμότητας.¹⁰⁹

Σε κάθε περίπτωση, οι αποφάσεις της δημοτικής επιτροπής **εμπίπτουν στον αυτεπάγγελτο έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 226 του ν. 3852/2010** και μπορούν να προσβληθούν από οποιανδήποτε έχει έννομο συμφέρον, με την άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010.¹¹⁰

Τέλος, αντίγραφο των αποφάσεων αποστέλλεται στους προέδρους και στα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων.¹¹¹

¹⁰⁸ Η προθεσμία αυτή είναι ενδεικτική, όμως δεν πρέπει να υπερβαίνει ένα εύλογο διάστημα εντός του οποίου θα πρέπει να αποστέλλεται η απόφαση για τον έλεγχο.

¹⁰⁹ Αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα θέματα της κρατικής εποπτείας επί των πράξεων της αυτοδιοίκησης παρέχονται στην εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών αριθ. 27/42203/13.08.2018 (Α.Δ.Α.: [6ΖΝ1465ΧΘ7-Δ51](#)).

¹¹⁰ Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται, επίσης, η δυνατότητα υποβολής αίτησης θεραπείας από όποιον έχει έννομο συμφέρον κατά ατομικών αποφάσεων ή παραλείψεων των μονομελών ή συλλογικών οργάνων των δήμων, η οποία υποβάλλεται, εν προκειμένω, ενώπιον της δημοτικής επιτροπής.

¹¹¹ Άρθρο 87 του ν. 3852/2010.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-oikonomiki-epitropi-kai-epitropi-roiititas-zois>.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες

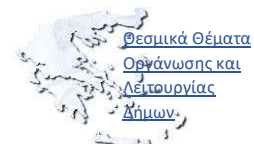
1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

Παράρτημα Α΄: Υπόδειγμα πρακτικού συνεδρίασης δημοτικής επιτροπής

Ελληνική Δημοκρατία

Νομός

Δήμος

ΠΡΑΚΤΙΚΟ αριθ.

Την 202., ημέρα και ώρα σ.....(τόπος) συνήλθε στο δημοτικό κατάστημα, σε δημόσια τακτική συνεδρίαση, η Δημοτική Επιτροπή .., κατόπιν της υπ' αριθ. πρόσκλησης του προέδρου, μέσω (τηλεδιάσκεψης ή δια ζώσης ή μεικτό τρόπο).

Επίσης, προσήλθαν και παρέστησαν, οι παρακάτω:

1.(Δήμαρχος ή Αντιδήμαρχος)
2.(τακτικό μέλος)
3.(τακτικό μέλος)
4.(τακτικό μέλος)
5.(τακτικό μέλος)

Κ.Ο.Κ.

Δεν προσήλθαν, μολοντί προσκλήθηκαν νόμιμα, οι παρακάτω:

1.(τακτικό μέλος)
2.(τακτικό μέλος)

Κ.Ο.Κ.

Επίσης, στη συνεδρίαση προσήλθε και παρέστη ως γραμματέας της Δημοτικής Επιτροπής ο κ....., υπάλληλος με βαθμότου δήμου.

Διαπιστώθηκε απαρτία, με την παρουσίαμελών από συνολικά μέλη, και ο πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

1^ο θέμα ημερήσιας διάταξης¹¹²:

«.....»

Ο πρόεδρος έδωσε τον λόγο στον κ., εισηγητή του πρώτου θέματος, ο οποίος έθεσε υπόψη της δημοτικής επιτροπής τα εξής:

.....

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε ο κ., ο οποίος επισήμανε τα εξής:

.....

Τέλος, τον λόγο πήρε ο κ., ο οποίος είπε:

.....

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος διατύπωσε την οριστική πρόταση προς ψήφιση και κάλεσε τα μέλη να ψηφίσουν σχετικά με το θέμα. Τα μέλη της δημοτικής επιτροπής ψήφισαν ως εξής:

Υπέρ της πρότασης ψήφισαν μέλη, και ειδικότερα οι κύριοι:

.....

Κατά της πρότασης ψήφισαν μέλη και ειδικότερα:

.....

Λευκή ψήφο έδωσαν μέλη, οι κ.

Ο κ.απέιχε από την ψηφοφορία.

Κατόπιν των ανωτέρω,

¹¹² Τίθεται ο τίτλος του θέματος, όπως αναγράφεται στην αντίστοιχη πρόσκληση. Σε περίπτωση που το θέμα συζητήθηκε εκτός ημερησίας διάταξης, πρέπει να φαίνεται ότι ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία.

Η Δημοτική Επιτροπή ... αποφάσισε (ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία¹¹³)

.....

Στη συνέχεια, η δημοτική επιτροπή προχώρησε στη συζήτηση του δεύτερου θέματος ημερήσιας διάταξης.

2ο θέμα ημερήσιας διάταξης:

«.....»

.....

Ο πρόεδρος, αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, κήρυξε τη λήξη της συνεδρίασης της Δημοτικής Επιτροπής.

Ο πρόεδρος

.....

(υπογραφή)

Ο γραμματέας¹¹⁴

.....

(υπογραφή)

28

Τα μέλη

.....

.....

.....

¹¹³ Η απόφαση θεωρείται ομόφωνη ή κατά πλειοψηφία επί των καταμετρούμενων ψήφων, ακόμα και στην περίπτωση που σύμβουλοι έχουν αρνηθεί να μετέχουν στην ψηφοφορία ή έχουν δώσει λευκή ψήφο.

¹¹⁴ Εννοείται ο υπάλληλος του δήμου, ο οποίος εκτελεί χρέη πρακτικογράφου.

Παράρτημα Β΄: Υπόδειγμα απόφασης δημοτικής επιτροπής

Σημείωση: Το υπόδειγμα που παρατίθεται σκοπό έχει να αποτελέσει οδηγό και να διευκολύνει τις υπηρεσίες στη σύνταξη αποφάσεων της δημοτικής επιτροπής, χωρίς, ωστόσο, το ακριβές περιεχόμενο του να είναι δεσμευτικό για αυτές.

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ¹¹⁵

Ελληνική Δημοκρατία

.....¹¹⁶

Νομός

Δήμος

Απόφαση αριθ./202...

Θέμα: «....»

Την 202., ημέρακαι ώραστ.....(τόπος) συνήλθε στο δημοτικό κατάστημα, σε τακτική συνεδρίαση, η Δημοτική Επιτροπή..., κατόπιν της αριθ. πρόσκλησης του προέδρου. Ο πρόεδρος, αφού διαπίστωσε την ύπαρξη απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

29

Ο Πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής, αναφερόμενος στο δεύτερο θέμα της ημερήσιας διάταξης, έδωσε τον λόγο στον εισηγητή κ., αντιδήμαρχο, ο οποίος εισηγήθηκε τα κάτωθι:

.....
.....

Αφού τελείωσε η εισήγηση, ακολούθησε διαλογική συζήτηση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο πρακτικό αριθ., μετά την οποία

Η Δημοτική Επιτροπή

λαμβάνοντας υπόψη¹¹⁷:

¹¹⁵ Εφόσον προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020.

¹¹⁶ Αναγράφεται ο τόπος και η χρονολογία.

1. Τις διατάξεις:

α)

β)

2.

3. Την αριθ. απόφαση του συμβουλίου δημοτικής κοινότητας.....¹¹⁸

4. Τα στοιχεία του σχετικού φακέλου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ (ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία¹¹⁹)

«.....»

Υπέρ της πρότασης ψήφισαν οι κύριοι:

.....
.....

Κατά της πρότασης ψήφισαν οι κ.κ., επικαλούμενοι τα εξής¹²⁰:

.....
.....

Λευκή ψήφο έδωσε ο κ., ενώ ο κ.απέιχε από την ψηφοφορία.

Κατά της παραπάνω απόφασης χωρεί άσκηση αίτησης θεραπείας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 227 του ν. 3852/2010 (Α' 87). Επιπλέον, κατά της παραπάνω απόφασης χωρεί και άσκηση ειδικής διοικητικής προσφυγής για λόγους νομιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 118 του ν. 4555/2018 (Α' 133) μέσα σε

¹¹⁷ Αναφέρονται με πληρότητα όλες οι διατάξεις που αποτελούν έρεισμα για την έκδοση της διοικητικής πράξης καθώς και τυχόν ενδιάμεσες διοικητικές πράξεις, όπως π.χ. η παροχή σύμφωνη γνώμης από συμβούλιο δημοτικής κοινότητας.

¹¹⁸ Εφόσον υπάρχει.

¹¹⁹ Στην περίπτωση που μέλη έχουν αρνηθεί να μετέχουν στην ψηφοφορία ή έχουν δώσει λευκή ψήφο, η απόφαση θεωρείται ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία επί των καταμετρούμενων ψήφων.

¹²⁰ Πρέπον είναι να παρατίθενται οι απόψεις των μελών που μειοψήφησαν ή έδωσαν λευκή ψήφο ή αρνήθηκαν να ψηφίσουν.

προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε πλήρη γνώση αυτής¹²¹.

Ο πρόεδρος της Δημοτικής Επιτροπής

Ο Γραμματέας

.....

.....

(υπογραφή)

(υπογραφή)

¹²¹ Σε περίπτωση που η απόφαση είναι κανονιστικού περιεχομένου, η προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών άρχεται από τη δημοσίευσή της ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο.

Παράρτημα Γ΄: Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής

Σημειώνεται ότι η κάτωθι καταγραφή των αρμοδιοτήτων της δημοτικής επιτροπής (Βλ. Παράρτημα Γ΄) στις ανωτέρω διατάξεις δεν είναι εξαντλητική, καθότι υφίστανται ειδικότερες διατάξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (νόμοι, προεδρικά διατάγματα και κανονιστικές αποφάσεις), με τις οποίες απονέμονται αρμοδιότητες σε αυτήν (πρώην λουιτές επιτροπές του δήμου).

Κάτωθι αναφέρονται οι αρμοδιότητες που ασκεί από 1η.1.2024 η δημοτική επιτροπή, καταγεγραμμένη ανά αρμοδιότητες που ασκούσαν οι μέχρι πρότινος εν ισχύ επιτροπές, δηλ. η εκτελεστική επιτροπή, η οικονομική επιτροπή και επιτροπή ποιότητας ζωής.

Οι εκθέσεις πεπραγμένων προς το δημοτικό συμβούλιο που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία - βμηνιαία για την οικονομική επιτροπή και ετήσια για την επιτροπή ποιότητας ζωής - εκδίδονται από τη δημοτική επιτροπή ανά τομέα αρμοδιότητας.

Αρχικά αναφέρεται το νέο άρθρο 74Α στο ν. 3852/2010, με το οποίο όλες οι αρμοδιότητες που ασκούσαν οι μέχρι πρότινος εν ισχύ επιτροπές πλέον αποδίδονται στη δημοτική επιτροπή (παρ. 1), ενώ τις δίδονται και νέες αρμοδιότητες (παρ. 2).

Άρθρο 74Α του ν. 3852/2010 (Α΄ 87),

όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του ν. 5056/2023 (Α΄ 163)

Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής

1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στη οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής και την εκτελεστική επιτροπή των δήμων, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η δημοτική επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.

2. Η δημοτική επιτροπή, πλέον των αρμοδιοτήτων της παρ. 1, αποφασίζει και για τα εξής:

α) την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού των άρθρων 206, 209, 211 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α΄ 143)] και 36 του ν. 4765/2021 (Α΄ 6),

β) την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία, και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της,

γ) την έγκριση των όρων και τη σύναψη κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147),

- δ) τη διαγραφή χρεών και την απαλλαγή από προσαυξήσεις μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, κατά το άρθρο 174 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)],
- ε) την επιστροφή από τον Δήμο αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών,
- στ) τη σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων του Δήμου,
- ζ) τις δωρεές εξοπλισμού, ειδών και οχημάτων σε άλλους δήμους ή κοινωφελείς οργανισμούς.»

(Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής)

Άρθρο 63 ν. 3852/2010

- α) [Καταργείται].
- β) [Καταργείται].
- γ) [Καταργείται].
- δ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή.
- ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- στ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια:
- i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας,
- ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.
- ζ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το Σχέδιο Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη, στον οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του δήμου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
- η) Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.
- θ) [Καταργείται].
- ι) [Καταργείται].

(Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής)**Άρθρο 72 ν. 3852/2010**

1. (...) Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζει και δημοσιεύει με πράξη του Προέδρου της, τον κανονισμό λειτουργίας της.

β) Συντάσσει και εισηγείται το σχέδιο του προϋπολογισμού και ελέγχει την πρόοδο υλοποίησής του. Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του Δήμου. Η έκθεση αυτή, στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του Δήμου.

γ) Εγκρίνει τον απολογισμό του Δήμου.

δ) [Καταργείται].

ε) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το πολυετές σχέδιο αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του δήμου και έχει την ευθύνη και την αποφασιστική αρμοδιότητα για την υλοποίησή του. Για την ετήσια πρόοδο υλοποίησης του σχεδίου, ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο, σε ειδική συνεδρίαση, κατά τον μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους.

στ) Αποφασίζει για την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν σε έργα, μελέτες, προμήθειες και υπηρεσίες, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους του Δήμου ή δημόσιους υπαλλήλους.

ζ) Ασκή τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, πλην των περιπτώσεων της απευθείας ανάθεσης, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δημάρχου και αποφασίζει για την έγκριση και παραλαβή των πάσης φύσεως μελετών του Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 189 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Ειδικά για τις συμβάσεις που υλοποιούνται με σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα του ν. 3389/2005 (Α' 232) ασκεί τα καθήκοντα αναθέτουσας αρχής και κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών και αποφασίζει για την τροποποίηση του φυσικού ή/και οικονομικού αντικείμενου τους, κατά τους όρους της σύμβασης σύμπραξης και της, κατά περίπτωση, εφαρμοζόμενης νομοθεσίας.

η) Αποφασίζει για την υποβολή προτάσεων εκ μέρους του Δήμου για τη χρηματοδότηση ή επιχορήγηση δράσεων, προγραμμάτων και αντίστοιχων έργων από εθνικούς πόρους, πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οποιουδήποτε άλλου φορέα και αποφασίζει, όπου απαιτείται, για την αποδοχή χρηματοδότησης ή επιδότησης ή επιχορήγησης πράξεων που εντάσσονται στα πάσης φύσεως αναπτυξιακά προγράμματα ή προγράμματα επιχορήγησης.

θ) [Καταργείται].

ι) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του Δήμου, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Επίσης, αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό συμβούλιο.

ια) Αποφασίζει για:

i. Τη μετακίνηση και την έγκριση της αποζημίωσης των δαπανών μετακίνησης του δημάρχου, των αντιδημάρχων και των δημοτικών συμβούλων, εκτός της έδρας του Δήμου για εκτέλεση υπηρεσίας. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτρέπεται να μετακινηθεί εκτός έδρας ο Δήμαρχος, ο Αντιδήμαρχος ή μέλος του δημοτικού συμβουλίου χωρίς προηγούμενη απόφαση της οικονομικής επιτροπής. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιτροπή αποφασίζει στην αμέσως επόμενη συνεδρίασή της, αν η μετακίνηση ήταν επιβεβλημένη ή όχι.

ii. Την καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή ομάδων διοίκησης έργου, που συγκροτούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή ή τον Δήμαρχο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Δ.9 του ν. 4336/2015 (Α' 94).

ιβ) Αξιολογεί και μελετά την ανάγκη σύναψης δανείων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διαπραγματεύεται με αυτά τον καθορισμό των όρων δανειοδότησης και υποβάλλει σχετική εισήγηση προς το δημοτικό συμβούλιο.

ιγ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του Δήμου, με την επιφύλαξη της περ. βε' της παρ. 1B του άρθρου 73, αξιολογεί την υλοποίησή τους και εισηγείται τροποποιήσεις, όπου απαιτούνται. Οι κανονιστικές αποφάσεις αξιολογούνται υποχρεωτικά από την οικονομική επιτροπή κάθε δύο (2) χρόνια, από την έναρξη ισχύος τους.

ιδ) Αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι με μηνιαία αντιμισθία είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια. Μπορεί, επίσης, να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν

προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του Δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 281 του ν. 3463/2006 (Α' 114).

ιε) Αποφασίζει για:

i. [Καταργείται],

ii. τη διευκόλυνση οφειλετών για ποσά άνω των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, κατά το άρθρο 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

iii. [Καταργείται],

iv. την παραχώρηση εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και μέσων προς τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, κατά την παρ. 4 του άρθρου 259 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ιστ) Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών προς τον Δήμο.

ιζ) [Καταργείται].

ιη) Αποφασίζει για την αποδοχή πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων, συμπεριλαμβανομένων κατανομών Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, επιδοτήσεων, δωρεών προς τον Δήμο και αποφάσεων ένταξης πράξεών του σε αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και για την παροχή δεσμευτικής εισήγησης αναμόρφωσης του προϋπολογισμού, κατά τη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου έκτου της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 161), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4722/2020 (Α' 177).

ιθ) [Καταργείται].

κ) [Καταργείται].

κα) [Καταργείται].

κβ) Αποφασίζει για το σύνολο των αρμοδιοτήτων του Δήμου που έχουν ανατεθεί με τον ν. 4375/2016 (Α' 51) και την παρ. 10 του άρθρου 14 του ν. 4332/2015 (Α' 76).

κγ) [Καταργείται].

κδ) [Καταργείται].

κε) Αποφασίζει την αποδοχή των πάσης φύσεως μελετών που αφορούν σε έργα και παροχές τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συντάσσονται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου.

2. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της παρ. 1.

3. Η Οικονομική Επιτροπή, δια μέσου του Προέδρου της, υποβάλλει ανά εξάμηνο στο δημοτικό συμβούλιο έκθεση πεπραγμένων, η οποία συζητείται σε ειδική συνεδρίαση.

4. Η Οικονομική Επιτροπή με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμψει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.»

(Αρμοδιότητες Επιτροπής Ποιότητας Ζωής)

Άρθρο 73 ν. 3852/2010

1. (...) Κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της λαμβάνει ειδική μέριμνα για τον σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα:

α. Αποφασίζει, με την επιφύλαξη του άρθρου 83, για:

αα. τη χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου,

αβ. την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του Δήμου,

αγ. τη χορήγηση ή ανάκληση της άδειας παράτασης λειτουργίας μουσικής. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες αφότου περιέλθουν στην επιτροπή όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά και στοιχεία,

αδ. τη χορήγηση, ύστερα από γνώμη του προέδρου της οικείας δημοτικής κοινότητας, θέσεων στάθμευσης στους δικαιούχους κατοίκους, με βάση την κείμενη νομοθεσία και τις κανονιστικές αποφάσεις του Δήμου ή με βάση ισχύον σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης, καθώς και την ανάκληση ή την τροποποίηση της χορήγησης αυτών,

αε. [Καταργείται].

αστ. [Καταργείται].

β. Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο:

βα. θέματα καθορισμού χρήσεων γης,

ββ. τα θέματα εφαρμογής των σχεδίων πολεοδομικού (ρυθμιστικού) επιπέδου, ανάπλασης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπλασης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ιδιωτικής πολεοδόμησης, και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,

βγ. τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,

βδ. τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κατά τις προβλέψεις του ν. 2508/1997 (Α' 124), και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και όλων των σχετικών με το αντικείμενο αρμοδιοτήτων,

βε. το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων,

βστ. τη διατύπωση γνώμης κατά την υποπερ. 2.3 της παρ. Α' του άρθρου 3 του ν. 4258/2014 (Α' 94),

βζ. την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης Τοπικού Χωρικού Σχεδίου (ΤΧΣ) και Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) και

βη. περί της τύχης των ενστάσεων που αφορούν αναθεωρήσεις, τροποποιήσεις σχεδίου πόλης και κάθε άλλη μορφή ρύθμισης του χώρου,

βθ. ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

γ. Καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της.

2. Η επιτροπή ποιότητας ζωής συντάσσει **ετήσια έκθεση πεπραγμένων** στους τομείς αρμοδιότητάς της, η οποία συζητείται και εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο.

3. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του να αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες των προηγούμενων παραγράφων.

4. Η επιτροπή ποιότητας ζωής με ειδική απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

Παράρτημα Δ΄: Νομοθεσία

ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ. Α΄/7.6.2010)

Άρθρο 75

Λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής

1. Οι επιτροπές έχουν απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι επιτροπές συνεδριάζουν δημόσια και αποφασίζουν με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το δημοτικό συμβούλιο.

Κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών δύναται να παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ένας δημοτικός σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτές κατά το άρθρο 74.

2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους.

3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος. Η επιτροπή μπορεί να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

4. Αν ένα μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το δημοτικό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.

5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθει δίμηνο αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για

υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της.

Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο συνεχείς φορές να καλέσει την οικονομική ή την επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση η επιτροπή αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.

8. Στις συνεδριάσεις των επιτροπών, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν δημοτική κοινότητα ή δημοτικές κοινότητες του δήμου, προσκαλούνται υποχρεωτικά και οι πρόεδροι των συμβουλίων ή οι πρόεδροι των αντίστοιχων κοινοτήτων, οι οποίοι δικαιούνται να λαμβάνουν τον λόγο.

9. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν τον λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

10. Αν κάποιο μέλος της επιτροπής αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη της επιτροπής που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά τη ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής τηρούνται πρακτικά.

11. Μέλος της επιτροπής δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Στο μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση, κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, επιβάλλεται η ποινή της αργίας.

12. Οι αποφάσεις των παραπάνω επιτροπών δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη δημοσίευση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του δήμου με ευθύνη του προέδρου.

13. Το άρθρο 97 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), ως προς τα πρακτικά της συνεδρίασης, εφαρμόζεται αναλόγως και στην Οικονομική Επιτροπή και Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.